

دفتر چہ سوال

سال یازدہم تجربی

۲۲ مہر ماہ ۱۴۰۱

مدت پاسخ گویی به آزمون: ۱۲۰ دقیقه
تعداد کل سوال‌های تولید شده: ۹۰ سوال

شماره صفحه	زمان پاسخ گویی	شماره سوال	تعداد سوال	نام درس
۳	۱۰ دقیقه	۱-۱۰	۱۰	زمین شناسی
۴-۵	۴۰ دقیقه	۱۱-۳۰	۲۰	ریاضی ۲ طراحی آشنا
۶-۸	۲۰ دقیقه	۳۱-۵۰	۲۰	زیست شناسی ۲
۹-۱۱	۳۰ دقیقه	۵۱-۷۰	۲۰	فیزیک ۲
۱۲-۱۵	۲۰ دقیقه	۷۱-۹۰	۲۰	شیمی ۲
—	۱۲۰ دقیقه	—	۹۰	جمع کل

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳

تلفن: ۰۲۱۶۴۶۳

زمین‌شناسی

۱۰ دقیقه

زمین‌شناسی

آفرینش کیهان و تکوین

زمین

(از ابتدای فصل تا ابتدای

زمان در زمین‌شناسی)

صفحه‌های ۹ تا ۱۶

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس زمین‌شناسی هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۱- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) اندازه‌گیری‌های نجومی نشان می‌دهند که کهکشان‌ها در حال دور شدن از یکدیگر هستند.
 (۲) دانشمندان پیدایش جهان را با نظریه مه‌بانگ توضیح می‌دهند.
 (۳) فضای بین ستاره‌های در کهکشان‌ها اغلب گاز و غبار می‌باشد.
 (۴) حرکت روزانه خورشید در آسمان نتیجه چرخش زمین به دور محور خود و از غرب به شرق می‌باشد.

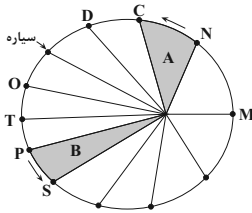
۲- طبق نظریه زمین مرکزی نزدیک‌ترین سیاره به خورشید کدام است؟

- (۱) مریخ (۲) زحل (۳) عطارد

۳- براساس قانون دوم کپلر، سرعت حرکت سیاره به دور خورشید در کدام موقعیت بیش‌تر است؟

- (۱) T به P
 (۲) N به M
 (۳) S به P
 (۴) T به O

(۴) زمین

۴- اولین شخصی که نظریه خورشید مرکزی را ارائه داد، برای حرکت زمین و سایر سیارات چگونه مداری و با کدام جهت را نسبت به حرکت عقربه‌های ساعت در نظر گرفت؟

- (۱) دایره‌ای، مخالف (۲) دایره‌ای، موافق (۳) بیضوی، مخالف (۴) بیضوی، موافق

۵- کدام یک از موارد زیر با نظریه خورشید مرکزی کوپرنیک مغایرتی ندارد؟

- (۱) حرکت ظاهری خورشید از شرق به غرب است.
 (۲) حرکت روزانه خورشید نتیجه چرخش خورشید به دور محور خود است.
 (۳) فاصله هر سیاره تا خورشید مدام در حال تغییر است.
 (۴) سیارات در مدارهایی بیضوی شکل، به دور مرکز منظومه می‌چرخند.

۶- در هنگام ظهر شرعی در اول بهار در نیم‌کره شمالی کدام گزاره صحیح است؟

- (۱) جسمی که در مدار رأس‌السرطان قرار دارد سایه‌اش رو به جنوب است.
 (۲) جسمی که در مدار رأس‌الجدی قرار دارد سایه‌اش رو به شمال است.
 (۳) جسمی که در مدار رأس‌السرطان قرار دارد سایه‌اش رو به شمال است.
 (۴) جسمی که در مدار استوا قرار دارد سایه‌اش رو به شمال است.

۷- کدام مورد، می‌تواند علت ایجاد اختلاف مدت زمان روز و شب در عرض‌های جغرافیایی مختلف باشد؟

- (۱) اختلاف سرعت زاویه‌ای زمین به علت اختلاف فاصله استوا تا قطب با خورشید
 (۲) زاویه بین محور زمین و خط عمود بر سطح مدار گردش زمین به دور خورشید
 (۳) زاویه بین دایره عظیمه روشنایی و خط عمود بر سطح مدار گردش زمین به دور خورشید
 (۴) اختلاف فاصله استوا و قطب و به علت شکل کروی زمین و کم و زیاد شدن فاصله زمین از خورشید

۸- کدام گزینه به‌ترتیب شرایط را برای تشکیل رسوبات و دگرگون شدن سنگ‌ها کاملاً مناسب کرده است؟

- (۱) حرکت ورقه‌ها - فرسایش سنگ‌ها (۲) به‌وجود آمدن چرخه آب - حرکت ورقه‌ها
 (۳) سرد شدن گوی مذاب - فوران آتشفشان‌ها (۴) تشکیل آب‌کره - جداسدن ورقه‌ها از هم

۹- چرا از عناصر پرتوزا در تعیین سن مطلق پدیده‌ها استفاده می‌شود؟

- (۱) تداوم و ثابت بودن سرعت واپاشی
 (۲) تشخیص تقدم و تأخر وقوع پدیده‌ها نسبت به یکدیگر
 (۳) تأثیر عوامل خارجی بر این مواد
 (۴) تبدیل شدن به عناصر ناپایدار

۱۰- بطلمیوس با مطالعه کدام مورد نظریه زمین مرکزی را نتیجه‌گیری کرد؟

- (۱) حرکت سیارات در مدارهای دایره‌ای
 (۲) حرکت ظاهری ماه و خورشید
 (۳) حرکت سیارات در زمان‌های مختلف
 (۴) حرکت مخالف عقربه‌های ساعت زمین به دور خورشید

ریاضی (۲)

۴۰ دقیقه

ریاضی (۲)

هندسه تحلیلی و جبر
(هندسه تحلیلی تا پایان
درس اول)
(صفحه‌های ۱ تا ۱۰)

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس ریاضی (۲)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۱۱- خطی که از نقاط متمایز $A(1, 3m+4)$ و $B(-m, 1)$ می‌گذرد، محور y ها را در نقطه‌ای به عرض ۵ قطع کرده است. این خط محور x ها را با چه طولی قطع می‌کند؟

$$\frac{5}{3} \quad (1) \quad -\frac{3}{5} \quad (2) \quad \frac{3}{5} \quad (3) \quad -\frac{5}{3} \quad (4)$$

۱۲- فاصله مرکز دایره‌ای که از دو نقطه $(0, 1)$ و $(3, 0)$ گذشته و معادله یک قطر آن به صورت $x - y = 2$ است، از مبدأ مختصات چقدر است؟

$$\sqrt{2} \quad (1) \quad 2\sqrt{2} \quad (2) \quad \sqrt{5} \quad (3) \quad 2\sqrt{5} \quad (4)$$

۱۳- در مثلث ABC معادله اضلاع AB ، AC و BC به ترتیب از راست به چپ $y = 2x$ ، $y = -4x + 12$ و $y = \frac{1}{3}x - 4$ هستند. اگر معادله ارتفاع AH به صورت $ax + by + c = 0$ باشد، $\frac{c}{a}$ کدام است؟

$$-2 \quad (1) \quad -4 \quad (2) \quad -6 \quad (3) \quad -10 \quad (4)$$

۱۴- در صورتی که نقطه C قرینه نقطه $A(6, -16)$ نسبت به نقطه $B(3, -10)$ و D نیز قرینه نقطه A نسبت به نقطه C باشد، فاصله نقطه D از مبدأ مختصات کدام است؟

$$6 \quad (1) \quad 5 \quad (2) \quad 8 \quad (3) \quad 10 \quad (4)$$

۱۵- مثلثی با رأس‌های $A(4, 1)$ ، $B(-2, 3)$ و $A(2, 4)$ وجود دارد. طول میانه AM کدام است؟

$$\sqrt{5} \quad (1) \quad \frac{1}{2} \quad (2) \quad 2 \quad (3) \quad 1 \quad (4)$$

۱۶- فرض کنید $A(2a, a)$ و $B(a+3, a-4)$ دو رأس از یک مثلث و میانه نظیر رأس C منطبق بر خط $y = 5$ است. طول نقطه وسط AB کدام است؟

$$10 \quad (1) \quad 11 \quad (2) \quad 12 \quad (3) \quad 13 \quad (4)$$

۱۷- سه نقطه $(2, 1)$ ، $(-1, 2)$ و $(-2, 1)$ رأس‌های یک مثلث قائم‌الزاویه هستند. فاصله وسط وتر این مثلث تا خط $x + 2y - 4 = 0$ کدام است؟

$$\frac{4\sqrt{5}}{5} \quad (1) \quad \sqrt{5} \quad (2) \quad 3\sqrt{5} \quad (3) \quad \frac{2\sqrt{5}}{5} \quad (4)$$

۱۸- مساحت متوازی‌الاضلاع $ABCD$ با رأس‌های $A(2, 0)$ ، $B(5, -1)$ و $C(4, -2)$ کدام است؟

$$3/5 \quad (1) \quad 5 \quad (2) \quad 7 \quad (3) \quad 10 \quad (4)$$

۱۹- طول وتری که خط $2y - 3x = 6$ از دایره‌ای به مرکز $O(-3, 5)$ و شعاع ۵ جدا می‌کند، برابر کدام است؟

$$\sqrt{3} \quad (1) \quad 2\sqrt{3} \quad (2) \quad 4\sqrt{3} \quad (3) \quad 6\sqrt{3} \quad (4)$$

۲۰- ضلع مربعی بر خط $2x = -2y - 4$ منطبق است و نقطه $A(a, 1)$ رأس واقع بر ضلع روبه‌روی آن است. اگر قطر مربع ۶ باشد، مجموع مقادیر ممکن برای a کدام است؟

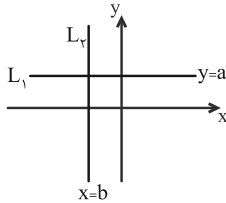
$$-6 \quad (1) \quad 9 \quad (2) \quad 6 \quad (3) \quad -9 \quad (4)$$

سؤالهای آشنا

۲۱- خط گذرنده از دو نقطه $(-۲, ۳)$ و $(۷, -۳)$ محور x ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵ (۵)

۲۲- در نمودار زیر، دو خط L_1 و L_2 رسم شده‌اند. خط $\Delta: ax + by - a = 0$ از کدام ناحیهٔ محورهای مختصات عبور نمی‌کند؟

۱ (۱) اول

۲ (۲) دوم

۳ (۳) سوم

۴ (۴) چهارم

۲۳- نقطه A بر روی خط $\Delta: 2x - y + 1 = 0$ و نقاط $M(1, -2)$ و $N(3, -4)$ مفروضند. اگر پاره‌خطهای MA و NA موازی و هم‌راستای هم باشند،

آنگاه مجموع طول و عرض نقطه A کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵ (۵)

۲۴- اگر خطوط $y = (k+1)x + 2$ و $y = (2k+1)x + 1$ قطره‌های یک لوزی باشند، مختصات مرکز تقارن این لوزی کدام است؟

- ۱ (۱) $(\frac{1}{2}, -\frac{1}{2})$ ۲ (۲) $(-\frac{3}{2}, \frac{3}{2})$ ۳ (۳) $(\frac{3}{2}, -\frac{3}{2})$ ۴ (۴) $(-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$

۲۵- نقاط $A(-1, 1)$ ، $B(3, -2)$ ، $C(3, 1)$ و A رئوس مثلث ABC هستند. نوع مثلث و مساحت آن کدام است؟

- ۱ (۱) متساوی‌الاضلاع و ۶ ۲ (۲) متساوی‌الساقین و ۴ ۳ (۳) قائم‌الزاویه و ۶ ۴ (۴) قائم‌الزاویه و ۴

۲۶- دو قطر یک دایره بر دو خط $x = 2$ و $y = 2$ واقع هستند. اگر این دایره از نقطه $A(2, 0)$ بگذرد، شعاع این دایره کدام است؟

- ۱ (۱) ۲ ۲ (۲) $\sqrt{2}$ ۳ (۳) ۴ ۴ (۴) $\sqrt{3}$

۲۷- نقطه $A(7, 6)$ رأس یک متوازی‌الاضلاع است که دو ضلع آن منطبق بر دو خط به معادلات $2y - 3x = 11$ و $3y + 4x = 8$ می‌باشند. مختصات وسط

قطر آن کدام است؟

- ۱ (۱) $(1, 5)$ ۲ (۲) $(3, 4)$ ۳ (۳) $(3, 5)$ ۴ (۴) $(4, 3)$

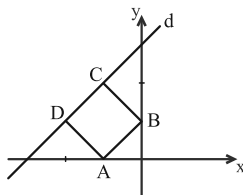
۲۸- اگر $A(5, -1)$ ، $B(-1, 0)$ و $C(1, 7)$ رئوس مثلث ABC باشند، فاصلهٔ مبدأ مختصات از میانهٔ BM کدام است؟

- ۱ (۱) $0/6$ ۲ (۲) $0/3$ ۳ (۳) $0/8$ ۴ (۴) $0/4$

۲۹- فاصلهٔ دو خط به معادلات $y = \sqrt{3}x + 2$ و $\sqrt{3}y - 3x + 6 = 0$ از هم کدام است؟

- ۱ (۱) $2 - \sqrt{3}$ ۲ (۲) $\sqrt{3} - 1$ ۳ (۳) $\sqrt{3} + 1$ ۴ (۴) $2 + \sqrt{3}$

۳۰- در شکل زیر، $ABCD$ مربع است. اگر $A(-1, 0)$ و $B(0, 1)$ باشد، کدام نقطهٔ زیر روی خط d (گذرنده از C و D) قرار دارد؟

۱ (۱) $(-2, \frac{3}{2})$

۲ (۲) $(-2, \frac{3}{4})$

۳ (۳) $(-2, 1)$

۴ (۴) $(-2, 5)$

زیست‌شناسی (۲)

۲۰ دقیقه

زیست‌شناسی (۲)

تنظیم عصبی

صفحه‌های ۱ تا ۱۸

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس زیست‌شناسی (۲)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۳۱- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«هر مرکزی در مغز انسان که قطعاً»

- ۱) از دو نیمکره تشکیل شده است - محل یادگیری، تفکر و عملکرد هوشمندانه است.
- ۲) در تنظیم وضعیت بدن و حفظ تعادل نقش دارد- با بزرگ‌ترین لوب قشر مخ در تماس مستقیم است.
- ۳) در یادگیری نقش دارد- فقط از ماده خاکستری با چین‌خوردگی و شیارهای متعددی تشکیل شده است.
- ۴) دارای چهار برجستگی در پایین بطن سوم مغزی است- در پردازش اطلاعات حسی از گوش‌ها نقش دارد.

۳۲- چند مورد عبارت زیر را به‌طور مناسب کامل می‌کند؟

«در انسان انجام ماهیچه‌های بدن، متأثر از بخش دستگاه عصبی است و این بخش بر تنظیم ترشح غدد نقش است.»

الف) همه حرکات ارادی- پیکری- فاقد

ب) بسیاری از حرکات غیرارادی- خودمختار- دارای

ج) بعضی از حرکات غیرارادی- پیکری- فاقد

د) همه حرکات غیرارادی- خودمختار- دارای

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۳۳- کدام گزینه عبارت زیر را به‌طور مناسب کامل می‌کند؟

«هر پرده‌ای از پرده‌های منژ که تعداد زیادی ساختار رشته مانند به‌طور حتم»

- ۱) ندارد- با ماده سفید نخاع ارتباط ندارد.
- ۲) دارد- نسبت به خارجی‌ترین پرده، ضخامت بیشتری دارد.
- ۳) دارد- شامل یاخته‌هایی از بافت پیوندی و ماده زمینه‌ای است.
- ۴) ندارد- از سطح خارجی خود با مایع مغزی- نخاعی در تماس است.

۳۴- کدام گزینه از نظر درستی یا نادرستی با سایرین متفاوت است؟

- ۱) همه بخش‌هایی از مغز که در مجاورت بطن چهارم قرار دارند، مرکز انعکاس‌هایی هستند که سبب بیرون راندن مواد خارجی از مجاری تنفسی می‌شوند.
- ۲) در مغز انسان همه بخش‌هایی که باعث یادگیری مطالب جدید می‌شوند؛ در تفکر و عملکرد هوشمندانه نیز نقش دارند.
- ۳) هر بخش مؤثر در تنظیم تنفس در مغز انسان که از مرکز اصلی تنظیم تنفس بالاتر است، در تنظیم فشارخون نقش اصلی را دارد.
- ۴) هر بخشی از ساقه مغز که در فعالیت‌های شنوایی و بینایی نقش دارد، در فعالیت‌های ماهیچه‌های اسکلتی نیز می‌تواند نقش ایفا کند.

۳۵- چند مورد عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«هر بخشی از بخش‌های مختلف تشکیل دهنده که به‌طور حتم»

- الف) مغز انسان- در حافظه نقش ایفا می‌کند- در فرد معتاد به کوکائین، پس از مدتی دوپامین کمتری آزاد می‌کند.
- ب) مغز انسان- در تنظیم فشارخون مؤثر است- خواب را تنظیم می‌کند و با سامانه کناره‌ای در ارتباط است.
- ج) یاخته عصبی حسی- هیچ‌گاه دارای هدایت جهشی نیست- همه میتوکندری‌های یاخته را درون خود جای داده است.
- د) یاخته عصبی حرکتی- در بخشی از خود منشعب می‌شود- با نوعی یاخته غیرعصبی سیناپس برقرار می‌کند.

۴) ۴

۳) ۳

۲) ۲

۱) ۱

۳۶- کدام گزینه، عبارت زیر را درباره پتانسیل عمل و پروتئین‌های دخیل در آن به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«هنگامی که است،»

- ۱) کانال دریچه‌دار پتاسیمی باز- قطعاً ورود سدیم به یاخته عصبی مشاهده می‌شود.
- ۲) پتاسیم در جایگاه خود در پمپ قرار گرفته- میزان فسفات معدنی یاخته افزایش می‌یابد.
- ۳) دریچه کانال دریچه‌دار سدیمی به سمت داخل یاخته باز- پتانسیل یاخته از ۷۰- به ۳۰+ می‌رود.
- ۴) پمپ سدیم- پتاسیم در حالت فعالیت حداکثری خود- ورود و خروج همزمان پتاسیم صورت می‌گیرد.

۳۰ دقیقه

فیزیک (۲)

فیزیک (۲)

الکتریسته ساکن (بار الکتریکی، یابستگی و کوانتیده بودن بار الکتریکی و قانون کولن) صفحه‌های ۱ تا ۱۰

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس فیزیک (۲)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۵۱- بار خالص اولیه جسمی $16\mu\text{C}$ است. اگر در اثر مالش، 5×10^{13} الکترون به جسم منتقل شود، بار خالص آن چگونه تغییر می‌کند؟

$$(e = 1/6 \times 10^{-19} \text{C})$$

(۱) ۵۰ درصد افزایش می‌یابد. (۲) ۵۰ درصد کاهش می‌یابد. (۳) ۳۳ درصد افزایش می‌یابد. (۴) ۳۳ درصد کاهش می‌یابد.

۵۲- هسته اورانیوم ۲۳۵ دارای ۹۲ پروتون و ۱۴۳ نوترون است. بار الکتریکی هر هسته آن چند میکروکولن است؟ $(e = 1/6 \times 10^{-19} \text{C})$

(۱) $2/88 \times 10^{-11}$ (۲) $2/88 \times 10^{-17}$ (۳) $1/472 \times 10^{-11}$ (۴) $1/472 \times 10^{-17}$

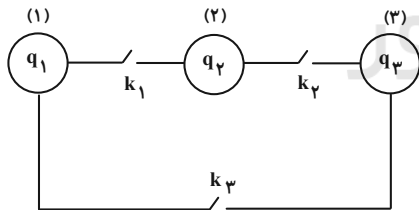
۵۳- اندازه نیروی الکتریکی که دو ذره باردار، در فاصله مشخص به یکدیگر وارد می‌کنند، برابر با F_1 است. اگر بار الکتریکی هر کدام دو برابر شود و هم‌زمان

فاصله بین آن‌ها $\frac{1}{3}$ برابر شود، اندازه نیرویی که به هم وارد می‌کنند چند برابر F_1 می‌شود؟

(۱) $\frac{4}{9}$ (۲) $\frac{9}{4}$ (۳) ۳۶ (۴) $\frac{1}{36}$

۵۴- در شکل زیر، بار اولیه کره‌های رسانای مشابه به ترتیب $q_1 = -2\mu\text{C}$ ، $q_2 = 8\mu\text{C}$ و $q_3 = 11\mu\text{C}$ است. اگر ابتدا کلید k_1 را بسته و باز کنیم و

سپس همین کار را برای کلید k_2 و بعد از آن برای کلید k_3 انجام دهیم، در نهایت بار کره (۳) چند برابر بار کره (۱) خواهد بود؟

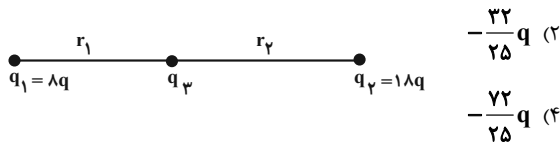
$$\frac{7}{5} \quad (1)$$

$$\frac{5}{7} \quad (2)$$

$$\frac{3}{7} \quad (3)$$

$$\frac{7}{3} \quad (4)$$

۵۵- اگر سه بار الکتریکی نقطه‌ای q_1 ، q_2 و q_3 مطابق شکل زیر روی خط راستی در حال تعادل باشند، بار q_3 کدام است؟ $(q > 0)$

$$\frac{32}{25} q \quad (1)$$

$$-\frac{72}{25} q \quad (2)$$

$$-\frac{72}{25} q \quad (3)$$

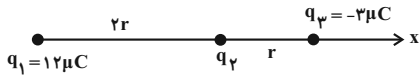
۵۶- دو کره رسانای مشابه A و B به ترتیب دارای بارهای الکتریکی خالص $4\mu\text{C}$ و $20\mu\text{C}$ هستند. اگر این دو کره را به یکدیگر تماس دهیم، سپس از هم

جدا کنیم، الکترون از کره به کره منتقل می‌شود. $(e = 1/6 \times 10^{-19} \text{C})$

(۱) 5×10^{13} ، A، B (۲) 75×10^{12} ، A، B (۳) 5×10^{13} ، A، B (۴) 75×10^{12} ، A، B

۵۷- مطابق شکل زیر سه ذره باردار بر روی محور x ثابت شده‌اند و نیروی الکتریکی خالص F به بار الکتریکی q_2 وارد می‌شود. اگر بارهای الکتریکی q_1 و

q_3 را به ترتیب به اندازه r و $\frac{3}{4}r$ به بار الکتریکی q_2 نزدیک کنیم، اندازه نیروی الکتریکی خالص وارد بر بار الکتریکی q_2 چند برابر F می‌شود؟

$$\frac{26}{9} \quad (1)$$

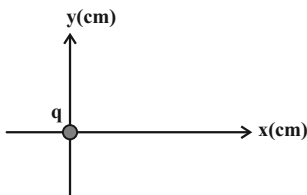
$$10 \quad (2)$$

$$25/6 \quad (3)$$

$$1 \quad (4)$$

۵۸- مطابق شکل زیر بار الکتریکی نقطه‌ای q در مبدأ مختصات قرار دارد. اگر نیروی الکتریکی وارد بر بار $q' = 12 \mu C$ که در مکان A قرار دارد، از

طرف بار q برابر $135 \vec{i} (N)$ باشد، نیروی وارد بر بار $q'' = -6 \mu C$ که در مکان B قرار دارد، از طرف بار q در SI کدام است؟

$$60 \vec{j} \quad (1)$$

$$-60 \vec{j} \quad (2)$$

$$-30 \vec{j} \quad (3)$$

$$30 \vec{j} \quad (4)$$

۵۹- با توجه به جدول فرضی سری الکتریسیته مالشی (تریپوالکتریک)، کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

انتهای مثبت سری
A
B
C
D
انتهای منفی سری

(۱) اگر مواد خنثی B و C را به هم مالش دهیم، الکترون از B به سمت C حرکت می‌کند.

(۲) ماده A نسبت به ماده D و ماده B نسبت به ماده C الکترون خواهی کمتری دارند.

(۳) اگر مواد خنثی B و C را به هم مالش دهیم، الکترون بیشتری نسبت به حالتی که ماده خنثی B را با ماده خنثی

D مالش می‌دهیم، منتقل می‌شود.

(۴) اگر دو جسم خنثی A و D را به یکدیگر مالش دهیم، بیشترین الکترون بین آن‌ها نسبت به بقیه حالت‌ها مبادله می‌شود.

۶۰- سه جسم A ، B و C را دوبه‌دو به یکدیگر نزدیک می‌کنیم. وقتی A و B به هم نزدیک شوند، یکدیگر را جذب می‌کنند و اگر B و C را به هم

نزدیک کنیم، یکدیگر را جذب می‌کنند. چه تعداد از مطالب زیر درست است؟

(الف) A و B الزاماً دارای بارهای ناهم‌نام هستند.

(ب) A و C الزاماً دارای بارهای هم‌نام هستند.

(پ) اگر B خنثی باشد، A و C در اثر نزدیک شدن به هم الزاماً یکدیگر را دفع می‌کنند.

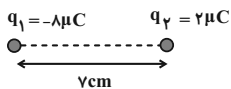
$$3 \quad (4)$$

$$2 \quad (3)$$

$$1 \quad (2)$$

$$\text{صفر} \quad (1)$$

۶۱- در شکل زیر بار q_3 چند میکروکولن و در چند سانتی‌متری بار q_1 باشد تا نیروی الکتریکی خالص وارد بر همه بارها صفر شود؟

$$14 \text{ و } -8 \quad (1)$$

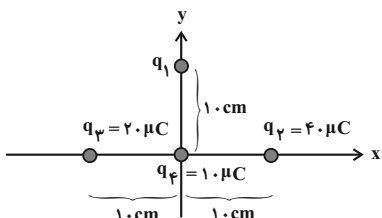
$$7 \text{ و } -8 \quad (2)$$

$$7 \text{ و } -4 \quad (3)$$

$$14 \text{ و } -4 \quad (4)$$

۶۲- مطابق شکل زیر، اگر نیروی الکتریکی خالص وارد بر بار q_4 که در مبدأ دستگاه مختصات قرار دارد، برابر $180\sqrt{2} N$ باشد، اندازه بار q_1 چند

میکروکولن است؟ $(k = 9 \times 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2})$

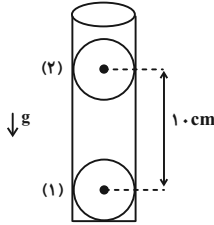
$$10 \quad (1)$$

$$20 \quad (2)$$

$$30 \quad (3)$$

$$40 \quad (4)$$

۶۳- در شکل زیر، بار الکتریکی هر یک از گلوله‌های کوچک برابر با $\frac{2}{3}\mu\text{C}$ است و گلوله (۲) درون استوانه معلق و ساکن است. جرم گلوله (۲) چند گرم است؟

$$k = 9 \times 10^9 \frac{\text{N} \cdot \text{m}^2}{\text{C}^2}, g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$$

۲۰ (۱)

۳۰ (۲)

۴۰ (۳)

۵۰ (۴)

۶۴- با دادن 3×10^{14} الکترون به ذره‌ای با بار الکتریکی $+q$ ، بار این ذره تبدیل به $-2q$ می‌شود. بزرگی بار الکتریکی جدید ذره برحسب میکروکولن کدام است؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{C}$)

۳۲ (۴)

۱۶ (۳)

۳۲ (۲)

۱۶ (۱)

۶۵- مجموع بار الکتریکی خالص چه تعداد یون Mg^{2+} با عدد اتمی ۱۲، برابر با $8\mu\text{C}$ است؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{C}$)

۱/۲۵ (۴)

۱/۲۵ (۳)

۲/۵ (۲)

۲/۵ (۱)

۶۶- ذره A به جرم m و بار الکتریکی q و ذره B به جرم ۲m و بار الکتریکی ۳q در فاصله r از هم قرار دارند. اگر تنها نیروی وارد بر آنها، نیروی الکتریکی باشد و تحت این نیروها شتاب بگیرند، به ترتیب از راست به چپ نیرویی که ذره A به ذره B وارد می‌کند، چند برابر شتاب ذره B است؟

۱/۲ (۴)

۲ (۳)

۱/۲ (۲)

۲ (۱)

۶۷- دو بار الکتریکی نقطه‌ای $q_1 = 4\mu\text{C}$ و $q_2 = -9\mu\text{C}$ در فاصله ۷ سانتی‌متری از یکدیگر قرار دارند. بار الکتریکی نقطه‌ای q_3 را روی خط وصل دو بار در فاصله چند سانتی‌متری از بار q_2 قرار دهیم تا نیروی الکتریکی خالص وارد بر بار q_3 برابر با صفر باشد؟

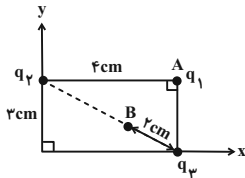
۲۶ (۴)

۱۴ (۳)

۷ (۲)

۲۱ (۱)

۶۸- در شکل زیر بردار برآیند نیروهای الکتریکی وارد از طرف بارهای q_1 و q_2 بر q_3 در نقطه A در SI برابر با $4\vec{j} + 9\vec{i}$ است. اگر بار q_1 را از نقطه A به نقطه B منتقل کنیم بزرگی نیروی خالص وارد بر بار q_1 در نقطه B چند نیوتون است؟

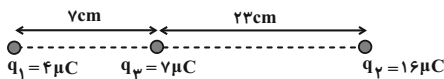
۲۵ (۱)

۱۵ (۲)

۵۰ (۳)

۴۰ (۴)

۶۹- مطابق شکل زیر، سه بار الکتریکی نقطه‌ای q_1 ، q_2 و q_3 بر روی یک خط راست قرار دارند. بار q_3 را چند سانتی‌متر و در چه جهتی جابه‌جا کنیم تا برآیند نیروهای وارد بر آن صفر شود؟

۳ سانتی‌متر به چپ (۱)

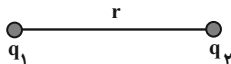
۱۰ سانتی‌متر به راست (۲)

۳ سانتی‌متر به راست (۳)

۱۰ سانتی‌متر به چپ (۴)

۷۰- مطابق شکل زیر، دو بار الکتریکی نقطه‌ای $q_1 = 2\mu\text{C}$ و $q_2 = 10\mu\text{C}$ نیروهای الکتریکی \vec{F}_{12} و \vec{F}_{21} را به هم وارد می‌کنند. اگر ۲۰٪ از بار q_2 را

برداریم و به بار q_1 اضافه کنیم، نسبت $|\frac{\vec{F}_{12}}{\vec{F}_{21}}|$ در حالت جدید چند برابر می‌شود؟

۱/۶ (۲)

۱/۶ (۱)

۱ (۴)

۰/۸ (۳)

شیمی (۲)

۲۰ دقیقه

شیمی (۲)

قدر هدایای زمینی را بدانیم

(از ابتدای فصل تا ابتدای

دنیای رنگی با عنصرهای

دسته d)

صفحه‌های ۱ تا ۱۴

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس شیمی (۲)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

۷۱- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) گسترش صنعت خودرو مدیون شناخت و دسترسی به فولاد است.
- ۲) امروزه ترتیب میزان تولید یا مصرف نسبی برخی مواد به‌صورت «مواد معدنی < فلزها < سوخت‌های فسیلی» است.
- ۳) با گسترش دانش تجربی، شیمی‌دان‌ها به رابطه میان خواص مواد با عنصرهای سازنده آن‌ها پی بردند.
- ۴) گسترش فناوری به میزان دسترسی به مواد مناسب وابسته است.

۷۲- کدام گزینه درست است؟

- ۱) پیشرفت صنایع الکترونیک مبتنی بر اجزایی است که از مواد رسانا ساخته می‌شوند.
- ۲) به دلیل وجود چرخه مواد، جرم کل مواد در کره زمین ثابت است.
- ۳) مهم‌ترین گام در پیشرفت علم شیمی مطالعه خواص و رفتار فیزیکی و شیمیایی عناصر می‌باشد.
- ۴) مطابق قانون دوره‌ای عناصرها، تنها خواص شیمیایی عناصر به‌صورت دوره‌ای تکرار می‌شود.

۷۳- در بین ویژگی‌های زیر، چند ویژگی مشترک برای عناصر گروه ۱۴ وجود دارد؟

ت داشتن سطح کدر	(پ) شکنندگی	(ب) نحوه واکنش با سایر عناصر	(ب) رسانایی الکتریکی
۳ (۴)	۲ (۳)	۱ (۲)	۱ (صفر)

۷۴- با توجه به شکل زیر که مربوط به برخی عناصر دوره سوم جدول تناوبی است، کدام ویژگی در مورد آن‌ها نادرست است؟

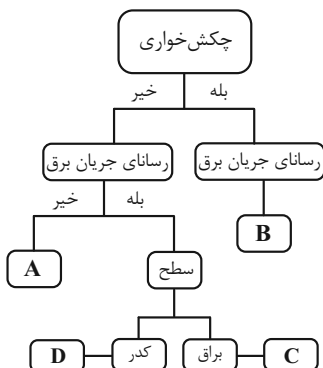
- ۱) هر سه رسانای جریان برق نیستند.
 - ۲) A در بیرونی‌ترین زیرلایه الکترونی خود ۳ الکترون دارد.
 - ۳) واکنش‌پذیری عنصر B از دو عنصر دیگر، بیشتر است.
 - ۴) C دومین عنصر گروه ۱۷ است.
- ۷۵- از بین عناصر زیر، به ترتیب از راست به چپ چند عنصر رسانای جریان برق هستند، چند عنصر برای تشکیل پیوند فقط پیوند کووالانسی و چند عنصر می‌توانند یون تولید نمایند؟

- سومین عنصر دوره سوم	- چهاردهمین عنصر دوره چهارم
- ششمین عنصر دوره دوم	- پنجمین عنصر گروه ۱۴
۱) ۴-۳-۳	۲) ۳-۲-۱
۲) ۳-۱-۲	۳) ۳-۱-۳
۳) ۳-۲-۲	۴) ۲-۲-۲

۷۶- با توجه به نمودار داده شده، کدام موارد از عبارتهای زیر درست هستند؟

- سه عنصر D، C و B می‌توانند آرایش الکترونی لایه ظرفیت مشابهی داشته باشند.
- عنصر A، برای تشکیل پیوند می‌تواند هم الکترون بگیرد و هم به اشتراک بگذارد.
- در دما و فشار اتاق، عنصر A می‌تواند یک مولکول دو اتمی گازی باشد که هفتمین خانه دوره سوم را اشغال کرده است.
- عنصر C می‌تواند در بیرونی‌ترین زیرلایه الکترونی خود ۲ الکترون داشته باشد.

- ۱) (ا)، (ب) و (پ)
- ۲) (پ) و (ت)
- ۳) (ا) و (ت)
- ۴) همه موارد

۷۷- چند مورد از عبارتهای زیر جمله داده شده را به درستی کامل می‌کنند؟

«در دوره سوم جدول تناوبی ... گروه چهاردهم جدول دوره‌ای، ...»

(آ) برخلاف - عنصری را می‌توان یافت که در دما و فشار اتاق به شکل مولکول‌های دو اتمی یافت می‌شود.

(ب) همانند - همه عناصر به دسته p جدول تعلق دارند.

(پ) همانند - عنصری را می‌توان یافت که فقط الکترون به اشتراک می‌گذارد.

(ت) برخلاف - با افزایش عدد اتمی عناصرها، شعاع اتمی آنها افزایش می‌یابد.

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

۷۸- با توجه به آرایش الکترونی آخرین زیرلایه ذره‌های داده شده، داده‌های کدام یک از ردیف‌های جدول همگی درست‌اند؟ (A, B, C, D) در دوره چهارم جدول تناوبی

قرار دارند و نماد آنها فرضی است.

ذرات				ویژگی	ردیف
$D^- : 4p^6$	$C^{3+} : 3p^6$	$B : 4p^2$	$A^+ : 3p^6$		
ندارد	دارد	دارد	دارد	چکش‌خواری	۱
گرفتن و اشتراک	دادن	فقط اشتراک	دادن	تمایل به دادن، گرفتن یا اشتراک الکترون	۲
مایع	جامد	گاز	جامد	حالت فیزیکی در دمای اتاق	۳
ندارد	دارد	کم	دارد	رسانایی الکتریکی	۴

۲، ۱ (۲) ۴، ۲ (۱)

۴، ۳، ۲ (۴) ۳، ۲، ۱ (۳)

۷۹- عنصر X در دوره چهارم و گروه پانزدهم جدول تناوبی قرار دارد. کدام گزینه درباره آن درست است؟

(۱) آنیون X^{3-} را تشکیل می‌دهد.

(۲) عدد اتمی آن با عدد اتمی تنها عنصر مایع دوره چهارم جدول تناوبی، ۲۰ واحد اختلاف دارد.

(۳) مجموع اعداد کوانتومی l و n تمامی الکترون‌های بیرونی‌ترین زیرلایه آن ۵ است.

(۴) نسبت به عنصر شماره ۳۲ جدول، خلصت نافلزی کمتری دارد.

۸۰- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- در هر دوره از جدول تناوبی با افزایش شعاع اتمی، به‌طور کلی ابتدا واکنش‌پذیری کاهش و سپس افزایش می‌یابد.

- در واکنش فلزهای قلیایی با گاز کلر، با کوتاه‌تر شدن طول موج پرتوهای تولیدی در واکنش، شعاع اتمی عنصر فلزی افزایش می‌یابد.

- خواص شیمیایی X_{14} با M_{24} مشابه است.

- ژرمانیم برخلاف سیلیسیم، در واکنش با دیگر اتم‌ها الکترون به اشتراک می‌گذارد.

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

۸۱- چند مورد از ویژگی‌های زیر از دسته رفتارهای فیزیکی عناصر محسوب می‌شوند؟

- رسانایی الکتریکی
- شمار پیوندهایی که هر عنصر در مولکول می‌تواند تشکیل دهد.
- شکل پذیری
- رسانایی گرمایی
- واکنش پذیری
- (۱) ۳
(۲) ۴
(۳) ۲
(۴) ۵

۸۲- کدام گزینه پاسخ سؤالات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- دو عنصر B و A در واکنش با گاز کلر به ترتیب از راست به چپ یکی با تولید نور قرمز و دیگری با تولید نور زرد به شدت واکنش می‌دهند؛ کدام عنصر شعاع بزرگ‌تری دارد؟

- در دوره دوم جدول تناوبی، کدام عنصر در تشکیل پیوند اشتراکی کوچک‌ترین شعاع اتمی را دارد؟

- عدد اتمی عنصری با کمترین عدد اتمی که شعاع اتمی عنصر بعدی آن به شدت افزایش می‌یابد، چند است؟

- (۱) A - فلوتور - ۲
(۲) B - بور - ۳
(۳) A - بور - ۳
(۴) B - فلوتور - ۲

۸۳- عنصر A رسانایی الکتریکی کمی دارد. این عنصر در بیرونی‌ترین زیرلایه الکترونی خود دو الکترون دارد و هم دوره با یازدهمین عنصر دسته p است. عنصر B

شکونده است و با تشکیل ۲ پیوند اشتراکی به آرایش الکترونی چهارمین گاز بی‌اثر می‌رسد. کدام گزینه در مورد این دو عنصر درست است؟

(۱) اختلاف عدد اتمی عنصر B با فلز قلیایی خاکی دوره بعد، ۳ می‌باشد.

(۲) عنصر هم گروه A که در دوره بعد قرار دارد برای تشکیل پیوند الکترون می‌گیرد.

(۳) عناصر هم‌دوره عنصر A که عدد اتمی بزرگ‌تری دارند، به جز گاز بی‌اثر، همگی در دما و فشار اتاق جامد هستند.

(۴) اختلاف عدد اتمی دو عنصر B و A، ۲۰ می‌باشد.

۸۴- چند مورد از مقایسه‌های زیر، با توجه به آرایش الکترونی آخرین زیرلایه اتم داده شده نادرست است؟

(آ) شعاع اتمی: $3s^1 > 3p^4 > 3p^5$ (ب) رسانایی الکتریکی: $3p^1 > 3p^2 > 3s^2$

(پ) واکنش پذیری: $2s^1 > 3s^1 > 3s^2$ (ت) خصلت نافلز: $2p^5 > 2p^4 > 2p^3$

- (۱) ۳
(۲) ۲
(۳) ۴
(۴) ۱

۸۵- با توجه به جدول زیر که بخشی از جدول تناوبی را نشان می‌دهد، کدام گزینه درست است؟ (نمادهای داده شده فرضی هستند).

(۱) عنصر A همانند دیگر عناصر هم‌گروه خود، با از دست دادن یک الکترون به آرایش الکترونی هشت‌تایی گاز نجیب قبل از خود می‌رسد.

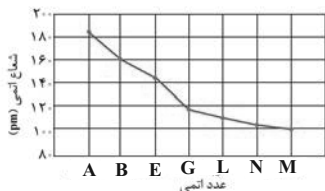
(۲) عناصر X و Z بیشترین اختلاف شعاع اتمی را در بین عناصر دوره سوم جدول دوره‌ای دارند.

(۳) در بین عناصر مشخص شده، A بزرگ‌ترین شعاع اتمی و X کمترین خصلت نافلز را دارد.

(۴) سه عنصر در بین عناصر جدول بالا وجود دارد که هم رسانای خوب گرما هستند و هم قابلیت مفتول شدن دارند.

گروه \ دوره	۱	۲	۱۳	۱۴	۱۵
۳		D		Z	X
۴	A		E	B	

۸۶- با توجه به شکل زیر، که تغییر شعاع اتمی عناصر دوره سوم را با نمادهای فرضی نشان می‌دهد، کدام گزینه همواره درست است؟

- (۱) عنصری که در بیرونی‌ترین زیرلایه اتم خود یک الکترون دارد، خواص فلزی بیشتری از سایر این عناصر دارد.
- (۲) تفاوت شعاع اتمی $۱۴G$ و $۱۳E$ از تفاوت شعاع اتمی سایر این عناصر بیشتر است.
- (۳) عنصری که در بیرونی‌ترین زیرلایه اتم خود ۲ الکترون دارد با عنصر کربن هم‌گروه است.
- (۴) با افزایش نسبت شمار الکترون‌های با $l=۱$ به $l=۰$ شعاع اتمی کاهش می‌یابد.

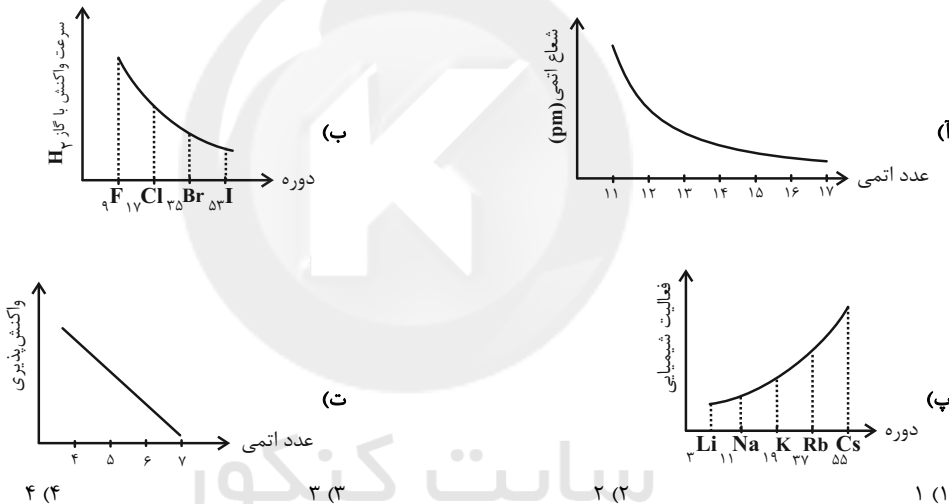
۸۷- چند مورد از موارد پیشنهاد شده، عبارت زیر را به درستی پر می‌کند؟

«در عنصرهای ... جدول تناوبی، با افزایش عدد اتمی به‌طور کلی ... افزایش و ... کاهش می‌یابد.»

- (آ) دوره دوم، خاصیت نافلزی، واکنش‌پذیری
- (ب) گروه هفدهم، شعاع اتمی، واکنش‌پذیری
- (پ) گروه اول، شعاع اتمی، انرژی لازم برای جدا کردن الکترون
- (ت) دوره سوم، شعاع اتمی، بار یون پایدار آن‌ها

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۸- در رابطه با الگوها و روندهای تناوبی عناصر جدول دوره‌ای، چه تعداد از نمودارهای داده شده درست است؟ (نمودارهای رسم شده کیفی هستند.)

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۸۹- همه عبارتهای زیر درست‌اند، به‌جز ...

- (۱) میزان تولید یا مصرف نسبی مواد معدنی از میزان تولید یا مصرف نسبی زغال‌سنگ بیشتر است.
 - (۲) عناصر دسته‌های s، d و f را می‌توان بر اساس رفتار آن‌ها در سه دسته شامل فلز، نافلز و شبه‌فلز جای داد.
 - (۳) تولید نور، آزادسازی گرما، تشکیل رسوب و خروج گاز نشانه‌هایی از تغییر شیمیایی هستند.
 - (۴) در گروه هالوژن‌ها با افزایش شعاع اتمی، خواص نافلزی و واکنش‌پذیری عناصر کاهش می‌یابد.
- ۹۰- عنصر X یکی از ۳۶ عنصر اول جدول تناوبی است که در آخرین زیرلایه اشغال شده خود، دارای یک الکترون با $n+l=۴$ است. در صورتی که این عنصر بتواند

تنها کاتیون یکبار مثبت تشکیل دهد؛ کدام موارد از مطالب زیر درباره عنصر X درست است؟

- (آ) این عنصر در واکنش با گاز کلر، نسبت به دیگر عناصر هم‌گروه خود، راحت‌تر الکترون از دست می‌دهد.
- (ب) $n+l$ بیرونی‌ترین الکترون X با تعداد زیرلایه‌های پر شده در Si برابر است.
- (پ) عنصر X نسبت به عنصرهای هم‌دوره، شعاع اتمی و خصلت فلزی بیشتری دارد.

(ت) شمار الکترون‌های با $l=۰$ در اتم این عنصر، با شمار عناصری از جدول تناوبی که در دما و فشار اتاق به‌صورت مولکول‌های دو اتمی یافت می‌شوند؛ برابر است.

- (۱) (آ) و (پ) (۲) (ب) و (پ)
- (۳) (ب)، (پ) و (ت) (۴) (آ)، (پ) و (ت)

دفترچه پاسخ آزمون

۲۲ مهر ۱۴۰۱

یازدهم تجربی

طراحان

زمین‌شناسی	مهدی جباری، بهزاد سلطانی، محمود ثابت‌اقلیدی، آرن فلاح‌اسدی
ریاضی	احمدرضا ذاکرزاده، حمید علیزاده، بهرام حلاج، سپهر قنواتی، سعید پناهی، مجتبی نادری، امیر محمودیان
زیست‌شناسی	امیرحسین برهانی، سعید فتحی‌پور، احمدرضا فرح‌بخش، شاهین راضیان، شهریار صالحی
فیزیک	پوریا علاقه‌مند، عبدالرضا امینی‌نسب، عبدالله فقه‌زاده، علیرضا گونه، فرزاد عابدینی، محمدجواد سورچی، مهدی براتی، مهدی شریفی، هیوا شریفی
شیمی	عباس هنرجو، منصور سلیمانی‌ملکان، یاسر علیشانی، سیدرحیم هاشمی‌دهگردی، مرتضی حسن‌زاده، محمد عظیمیان‌زواره

گزینشگران، مسئولین درس و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران استاد	گروه ویراستاری	مسئول درس مستندسازی
زمین‌شناسی	بهزاد سلطانی	بهزاد سلطانی	آرن فلاح‌اسدی	-	محیا عباسی
ریاضی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	سجاد محمدنژاد	علی مرشد، مهدی ملازمسانی	مجتبی خلیل‌ارجمندی
زیست‌شناسی	شهریار صالحی	امیرحسین بهروزی‌فرد	امیررضا پاشاپوریگانه	ترنم توکلی، سینا دشتی‌زاده، امیرعلی وطن‌دوست	مهساسادات هاشمی
فیزیک	مهدی براتی	مهدی براتی	بابک اسلامی	محمدجواد سورچی، محمدامین عمودی‌نژاد	محمدرضا اصفهانی
شیمی	ایمان حسین‌نژاد	ایمان حسین‌نژاد	مصطفی رستم‌آبادی	سینا رحمانی‌تبار، یاسر راش، مسعود خانی	الهه شهبازی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	امیررضا پاشاپوریگانه
مسئول دفترچه	فاطمه نوبخت
مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مدیر گروه: مازیار شیروانی‌مقدم مسئول دفترچه: سمیه اسکندری
حروف نگاری و صفحه‌آرایی	فرزانه فتح‌الله‌زاده
ناظر چاپ	حمید محمدی

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

زمین‌شناسی

۱- گزینه «۴»

(مهری بیاری)

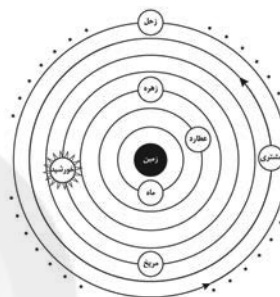
حرکت روزانه خورشید در آسمان، ظاهری (از شرق به غرب) و نتیجه چرخش زمین به دور محور خود است.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۲- گزینه «۱»

(بهزار سلطانی)

با توجه به شکل زیر در نظریه زمین مرکزی نزدیک‌ترین سیاره‌ها به خورشید زهره و مریخ هستند.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۱)

۳- گزینه «۲»

(معمور ثابت‌القبیری)

با توجه به بیضی بودن مدار حرکت سیارات به دور خورشید و براساس قانون دوم کپلر برای این که خط واصل فرضی سیاره به خورشید در زمان‌های مساوی مساحت‌های مساوی ایجاد کند باید سرعت سیاره در زمان‌هایی که به خورشید نزدیک‌تر است بیش‌تر شود تا در همان زمان، مساحت مساوی با دیگر مساحت‌ها را ایجاد کند. بنابراین سیاره در موقعیتی که از نقطه M به نقطه N می‌رود به دلیل فاصله کم‌تر با خورشید، سرعت حرکت بیش‌تری دارد.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۲)

۴- گزینه «۱»

(کتاب جامع زمین‌شناسی) (سراسری اقل ۱۴۰۱)

نیکولاس کوپرنیک با مطالعه حرکت سیارات در زمان‌های مختلف، نظریه خورشید مرکزی را اولین بار به شرح زیر بیان کرد:

زمین همراه با ماه، مانند دیگر سیاره‌ها در مدار دایره‌ای و مخالف حرکت عقربه‌های ساعت به دور خورشید می‌گردد.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۱)

۵- گزینه «۱»

(مهری بیاری)

نیکلاس کوپرنیک نظریه خورشید مرکزی را به شرح زیر بیان کرد:

- زمین همراه با ماه، مانند دیگر سیاره‌ها در مدار دایره‌ای و مخالف حرکت عقربه‌های ساعت به دور خورشید می‌گردد.

- حرکت روزانه خورشید در آسمان، ظاهری (از شرق به غرب) و نتیجه چرخش زمین به دور محور خود است.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۱)

۶- گزینه «۳»

(آرین فلاح اسری)

اولاً باید توجه کرد که در زمان مطرح شده (اول بهار) خورشید به کدام مدار زمین عمود می‌تابد. لذا در آن مدار، هنگام ظهر شرعی، سایه تشکیل نمی‌شود. (رد گزینه «۴») و در مدارهای پایین‌تر از آن سایه‌ها رو به جنوب و در مدارهای بالاتر از آن، سایه‌ها رو به شمال تشکیل خواهد شد. (تأیید گزینه «۳» و رد گزینه‌های «۱» و «۲»)

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۴)

۷- گزینه «۲»

(کتاب جامع زمین‌شناسی) (سراسری قارچ ۱۴۰۱)

انحراف ۲۳/۵ درجه‌ای محور زمین نسبت به خط عمود بر سطح مدار گردش زمین به دور خورشید، سبب ایجاد اختلاف مدت زمان روز و شب در عرض‌های جغرافیایی مختلف می‌شود. به‌صورتی که به‌جز در مدار استوا که طول مدت شب و روز در تمام مدت سال با هم برابر و ۱۲ ساعت است، در سایر نقاط با افزایش عرض جغرافیایی این اختلاف ساعت بیشتر می‌شود.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۲)

۸- گزینه «۲»

(مهری بیاری)

به‌وجود آمدن چرخه آب، باعث فرسایش سنگ‌ها، تشکیل رسوبات و سنگ‌های رسوبی گردید. در ادامه، با حرکت ورقه‌های سنگ‌کره و ایجاد فشار و گرمای زیاد در مناطق مختلف، سنگ‌های دگرگونی به‌وجود آمدند.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۹- گزینه «۱»

(بهزار سلطانی)

در تعیین سن مطلق (پرتوسنجی)، سن واقعی نمونه‌ها با استفاده از عناصر پرتوزا اندازه‌گیری می‌شود. عناصر پرتوزا به‌طور مداوم و با سرعت ثابت در حال واپاشی هستند. این عناصر پس از واپاشی به عنصر پایدار تبدیل می‌شوند.

در تعیین سن مطلق با استفاده از رابطه زیر می‌توان سن مطلق نمونه‌هایی مانند سنگ، چوب، استخوان و ... را تعیین کرد.

$$\text{نیم‌عمر} \times \text{تعداد نیم‌عمر} = \text{سن نمونه}$$

نکته: در تعیین سن نسبی، ترتیب تقدم، تأخر و هم‌زمانی وقوع پدیده‌ها نسبت به یکدیگر مشخص می‌شود.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۶)

۱۰- گزینه «۲»

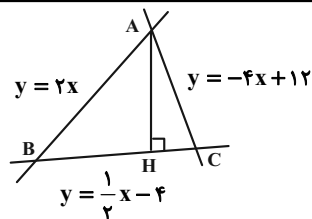
(مهری بیاری)

بطلمیوس با مشاهده حرکت ظاهری ماه و خورشید به این نتیجه رسید که زمین در مرکز عالم است و اجرام آسمانی دیگر به دور آن می‌گردند.

(زمین‌شناسی، آفرینش گیاهان و تکوین زمین، صفحه ۱۱)

ریاضی (۲)

$$\left. \begin{array}{l} AB: y = 2x \\ AC: y = -4x + 12 \end{array} \right\} \Rightarrow -4x + 12 = 2x$$

$$\Rightarrow 6x = 12 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow y = 4 \Rightarrow A(2, 4)$$

در خط BC داریم:

$$y = \frac{1}{3}x - 4 \Rightarrow m_{BC} = \frac{1}{3} \Rightarrow m_{AH} = -3$$

معادله ارتفاع AH برابر است با:

$$\left. \begin{array}{l} A(2, 4) \\ m_{AH} = -3 \end{array} \right\} \Rightarrow y - 4 = -3(x - 2)$$

$$m_{AH} = -3$$

$$\Rightarrow y = -3x + 10 \Rightarrow 3x + y - 10 = 0$$

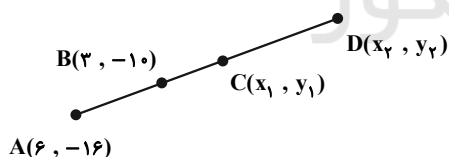
$$\frac{ax+by+c=0}{\text{مقایسه با } ax+by+c=0} \rightarrow \frac{c}{a} = \frac{-a}{b} = -\frac{a}{b}$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و جبر، صفحه‌های ۱ تا ۴)

(بورا ۳ علاج)

۱۴- گزینه «۴»

با توجه به فرضیات مسأله با چنین حالتی مواجه هستیم:

که B وسط AC، C وسط AD است، پس داریم:

$$C: \begin{cases} \frac{x_1 + 6}{2} = 3 \Rightarrow x_1 = 0 \\ \frac{y_1 - 16}{2} = -10 \Rightarrow y_1 = -4 \end{cases} \Rightarrow C(0, -4)$$

$$D: \begin{cases} \frac{x_2 + 6}{2} = 0 \Rightarrow x_2 = -6 \\ \frac{y_2 - 16}{2} = -4 \Rightarrow y_2 = 8 \end{cases} \Rightarrow D(-6, 8)$$

۱۱- گزینه «۴»

(امدرفشا ذاکر زاره)

ابتدا معادله خطی را که از دو نقطه متمایز $A(1, 3m+4)$ و $B(-m, 1)$ می‌گذرد را می‌نویسیم.

$$\text{معادله خط } y - y_B = \frac{y_A - y_B}{x_A - x_B} (x - x_B)$$

$$\Rightarrow y - 1 = \frac{3m + 3}{1 + m} (x + m) \Rightarrow y - 1 = 3(x + m)$$

$$\xrightarrow{(0, 5)} 4 = 3m \Rightarrow m = \frac{4}{3}$$

$$\text{معادله خط } y - 1 = 3\left(x + \frac{4}{3}\right) \xrightarrow{y=0} -1 = 3x + 4 \Rightarrow x = -\frac{5}{3}$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و جبر، صفحه‌های ۱ تا ۴)

۱۲- گزینه «۱»

(امدرفشا ذاکر زاره)

معادله یک قطر دایره به فرم $y = x - 2$ است و چون قطر دایره از مرکز آن عبور می‌کند، پس مختصات مرکز دایره را $O'(\alpha, \alpha - 2)$ می‌گیریم.از طرفی نقاط $A(0, 1)$ و $B(3, 0)$ روی محیط دایره قرار دارند. پس $O'A = O'B = R$.

$$\sqrt{(\alpha - 0)^2 + (\alpha - 2 - 1)^2} = \sqrt{(\alpha - 3)^2 + (\alpha - 2 - 0)^2}$$

$$\xrightarrow{\text{توان } 2} \alpha^2 + (\alpha - 3)^2 = (\alpha - 3)^2 + (\alpha - 2)^2$$

$$\Rightarrow \alpha^2 = (\alpha - 2)^2 \Rightarrow \alpha^2 = \alpha^2 - 4\alpha + 4 \Rightarrow \alpha = 1 \Rightarrow O'(1, -1)$$

فاصله O' از مبدأ مختصات برابر است با:

$$OO' = \sqrt{1^2 + (-1)^2} = \sqrt{2}$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و جبر، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۱۳- گزینه «۲»

(عمیر علیزاده)

از محاسبه محل برخورد دو ضلع AB و AC می‌توان نقطه A را به

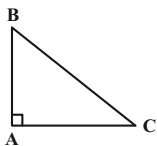
دست آورد. پس:

(میتبی تارری)

۱۷- گزینه «۱»

ابتدا رأس قائم مثلث را پیدا می‌کنیم تا وتر آن مشخص شود. برای این منظور داریم:

$A(-1, 2)$ و $B(-2, 1)$ ، $C(2, -1)$

$$\begin{cases} m_{AB} = \frac{2-1}{-1-(-2)} = \frac{1}{1} = 1 \\ m_{BC} = \frac{1-(-1)}{-2-2} = \frac{2}{-4} = -\frac{1}{2} \\ m_{AC} = \frac{2-(-1)}{-1-2} = \frac{3}{-3} = -1 \end{cases}$$

چون $m_{AB} \times m_{AC} = -1$ این یعنی مثلث در رأس $A(-1, 2)$ قائمه است و وتر آن پاره خط BC است.

حال کافی است فاصله نقطه وسط پاره خط BC تا خط $x + 2y - 4 = 0$ را به دست آوریم.

$$\begin{cases} B(-2, 1) \\ C(2, -1) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_M = \frac{x_B + x_C}{2} = \frac{(-2) + 2}{2} = 0 \\ y_M = \frac{y_B + y_C}{2} = \frac{1 + (-1)}{2} = 0 \end{cases}$$

$\Rightarrow BC$ وسط وتر = وسط پاره خط BC $(0, 0)$

فاصله نقطه $(0, 0)$ از خط $x + 2y - 4 = 0$ عبارت است از:

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|1 \times 0 + 2 \times 0 - 4|}{\sqrt{1^2 + 2^2}} = \frac{4}{\sqrt{5}} = \frac{4\sqrt{5}}{5}$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و هیر، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰)

(امیر مهوریان)

۱۸- گزینه «۳»

طول ضلع AB برابر است با:

$$AB = \sqrt{(\Delta - 2)^2 + (-1 - 0)^2} = \sqrt{10}$$

معادله خط AB :

$$m_{AB} = \frac{0 - (-1)}{2 - \Delta} = \frac{1}{-3}$$

$$y = -\frac{1}{3}x + b \xrightarrow{A(2, 0)} 0 = -\frac{1}{3} \times 2 + b$$

فاصله نقطه D از مبدأ مختصات برابر است با:

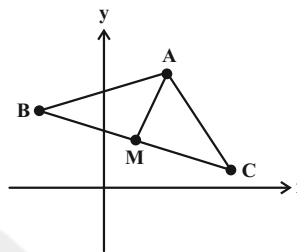
$$\Rightarrow OD = \sqrt{(-6)^2 + 8^2} = 10$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و هیر، صفحه‌های ۷ تا ۷)

۱۵- گزینه «۱»

(سهر قنوتی)

نقطه M وسط دو نقطه B و C است، پس مختصات آن:

$$x_M = \frac{x_B + x_C}{2} = \frac{4 - 2}{2} = 1 \Rightarrow M(1, 2)$$

$$y_M = \frac{y_B + y_C}{2} = \frac{3 + 1}{2} = 2$$

طول میانه AM فاصله دو نقطه A و M است:

$$AM = \sqrt{(2-1)^2 + (4-2)^2} = \sqrt{1+4} = \sqrt{5}$$

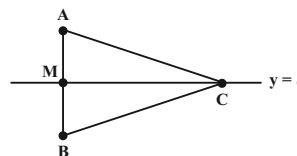
طول AM برابر $\sqrt{5}$ است.

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و هیر، صفحه‌های ۷ تا ۷)

۱۶- گزینه «۳»

(سعیر پناهی)

شکل فرضی زیر را در نظر بگیرید:

$$y_M = \frac{y_A + y_B}{2} = \Delta \Rightarrow \frac{a + (a - 4)}{2} = \Delta$$

$$\Rightarrow 2a - 4 = 10 \Rightarrow 2a = 14 \Rightarrow a = 7$$

$A(14, 7)$ ، $B(10, 3)$

$$x_M = \frac{14 + 10}{2} = 12$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و هیر، صفحه‌های ۷ تا ۷)

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a + 6 = 12 \Rightarrow a = 3 \\ 2a + 6 = -12 \Rightarrow a = -9 \end{cases} \Rightarrow -9 + 3 = -6$$

(ریاضی ۲، هندسه تحلیلی و جبر، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۲۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

معادله خطی که از دو نقطه $A(x_1, y_1)$ و $B(x_2, y_2)$ می‌گذرد عبارت است از:

$$y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} (x - x_1)$$

$$A(-2, 3), B(7, -2) \Rightarrow y - 3 = \frac{-2 - 3}{7 + 2} (x + 2)$$

$$\Rightarrow y - 3 = \frac{-5}{9} (x + 2) \Rightarrow y - 3 = \frac{-2}{3} (x + 2)$$

$$\Rightarrow 3(y - 3) = -2(x + 2) \Rightarrow 3y - 9 = -2x - 4$$

$$\Rightarrow 2x + 3y = 5$$

برای یافتن محل تلاقی خط با محور x ها، y را برابر صفر قرار می‌دهیم:

$$y = 0 \Rightarrow 2x + 3(0) = 5 \Rightarrow 2x = 5 \Rightarrow x = \frac{5}{2} = 2.5$$

(ریاضی ۲، هندسه تحلیلی و جبر، صفحه‌های ۱ تا ۳)

۲۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

با توجه به اینکه خط $L_1: y = a$ بالای محور x ها قرار دارد، بنابراین a مثبت است. خط $L_2: x = b$ نیز در طرف چپ محور y ها قرار دارد، بنابراین b منفی است. معادله خط Δ را به صورت زیر بازنویسی می‌کنیم:

$$\Delta: ax + by - a = 0 \Rightarrow by = -ax + a$$

$$\Rightarrow y = -\frac{a}{b}x + \frac{a}{b}$$

شیب خط Δ برابر با $-\frac{a}{b}$ است. از آنجا که a مثبت و b منفی است،

پس شیب مثبت است، همچنین عرض از مبدأ خط Δ برابر با $\frac{a}{b}$ است،

پس مقدار آن منفی است.

نمودار خط Δ با شیب مثبت و عرض از مبدأ منفی به صورت زیر است،

بنابراین خط Δ از ناحیه دوم محورهای مختصات عبور نمی‌کند.

$$\Rightarrow b = \frac{2}{3} \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x + \frac{2}{3} \Rightarrow 3y = -x + 2 \Rightarrow x + 3y - 2 = 0$$

فاصله C تا AB همان ارتفاع متوازی‌الاضلاع است:

$$d = \frac{|4 \times 1 + 3 \times (-3) - 2|}{\sqrt{1^2 + 3^2}} = \frac{|4 - 9 - 2|}{\sqrt{10}} = \frac{7}{\sqrt{10}}$$

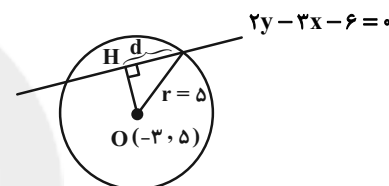
$$S = AB \times d = \sqrt{10} \times \frac{7}{\sqrt{10}} = 7$$

(ریاضی ۲، هندسه تحلیلی و جبر، صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

۱۹- گزینه «۳»

(بهرام ملاح)

ابتدا شکل فرضی زیر را در نظر می‌گیریم:

حال با یافتن فاصله نقطه O از خط مورد نظر، طول OH به دست می‌آید که داریم:

$$OH = \frac{|10 + 9 - 6|}{\sqrt{4 + 9}} = \frac{13}{\sqrt{13}} = \sqrt{13}$$

نهایتاً به کمک رابطه فیثاغورس داریم:

$$d^2 + 13 = 25 \Rightarrow d^2 = 12 \Rightarrow d = 2\sqrt{3}$$

$$\Rightarrow \text{طول وتر} = 2d = 4\sqrt{3}$$

(ریاضی ۲، هندسه تحلیلی و جبر، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۲۰- گزینه «۱»

(سپهر فتواتی)

می‌دانیم ضلع مربع برابر است با $\frac{\text{قطر مربع}}{\sqrt{2}}$ در نتیجه:

$$\text{ضلع مربع} = \frac{6}{\sqrt{2}} = 3\sqrt{2}$$

فاصله نقطه A تا خط $2x = -2y - 4$ برابر ضلع مربع است:

$$\begin{cases} 2x + 2y + 4 = 0 \\ A(a, 1) \end{cases} \Rightarrow d = \frac{|2a + 2 + 4|}{\sqrt{4 + 4}} = \frac{|2a + 6|}{\sqrt{8}} = \frac{|2a + 6|}{2\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow \frac{|2a + 6|}{2\sqrt{2}} = 3\sqrt{2} \Rightarrow |2a + 6| = 12$$

$$\begin{cases} (k+1)y = x+2 \Rightarrow y = \frac{1}{k+1}x + \frac{2}{k+1} \Rightarrow m_1 = \frac{1}{k+1} \\ y = (2k+1)x+1 \Rightarrow m_2 = 2k+1 \end{cases}$$

شیب دو خط عمود بر هم قرینه و معکوس یکدیگرند، بنابراین داریم:

$$m_2 = -\frac{1}{m_1} \Rightarrow 2k+1 = -(k+1) \Rightarrow 2k = -2 \Rightarrow k = -\frac{2}{3}$$

مقدار k را جایگزین کرده و محل تقاطع دو خط را می‌یابیم:

$$\Rightarrow \begin{cases} y = 2x+6 \\ y = -\frac{1}{3}x+1 \end{cases} \xrightarrow{\text{حل دستگاه}} x = -\frac{3}{2}, y = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow \left(-\frac{3}{2}, \frac{3}{2}\right) : \text{مرکز تقارن لوزی}$$

(ریاضی ۲، هنرسه تلمیلی و پیر، صفحه‌های ۱ تا ۳)

(کتاب آبی)

۲۵- گزینه «۳»

ابتدا طول سه ضلع مثلث را بدست می‌آوریم:

$$|AB| = \sqrt{(3-(-1))^2 + ((-2)-1)^2} = \sqrt{4^2 + 3^2} = 5$$

$$|AC| = \sqrt{(3-(-1))^2 + (1-1)^2} = \sqrt{4^2 + 0^2} = 4$$

$$|BC| = \sqrt{(3-2)^2 + (1-(-2))^2} = \sqrt{1^2 + 3^2} = 3$$

با توجه به فیثاغورسی بودن اعداد ۳، ۴ و ۵ $(5^2 = 4^2 + 3^2)$

مثلث ABC قائم‌الزاویه بوده و مساحت آن برابر نصف حاصل ضرب اضلاع قائمه می‌باشد، در نتیجه:

$$S = \frac{4 \times 3}{2} = 6 \text{ مساحت مثلث}$$

(ریاضی ۲، هنرسه تلمیلی و پیر، صفحه‌های ۵ تا ۷)

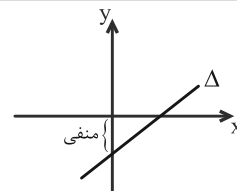
(کتاب آبی)

۲۶- گزینه «۱»

محل تلاقی قطرهای یک دایره، مرکز دایره است، بنابراین محل تلاقی دو خط، نقطه $O(2, 2)$ مرکز دایره است. فاصله مرکز دایره از یکی از نقاط روی دایره، برابر شعاع دایره است:

$$OA = \sqrt{(2-0)^2 + (2-2)^2} = \sqrt{4} = 2$$

(ریاضی ۲، هنرسه تلمیلی و پیر، صفحه‌های ۵ تا ۷)

(ریاضی ۲، هنرسه تلمیلی و پیر، صفحه‌های ۱ تا ۳)

۲۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

راه حل اول: نقطه A روی خط $\Delta: y = 2x+1$ قرار دارد، پس اگر طول نقطه A را α در نظر بگیریم مختصات نقطه A به صورت $(\alpha, 2\alpha+1)$ خواهد بود.

$$A(\alpha, 2\alpha+1), M(1, -2), N(3, -4)$$

پاره‌خطهای MA و NA موازی‌اند، بنابراین:

$$m_{MA} = m_{NA} \Rightarrow \frac{2\alpha+1-(-2)}{\alpha-1} = \frac{2\alpha+1-(-4)}{\alpha-3}$$

$$\Rightarrow (2\alpha+3)(\alpha-3) = (2\alpha+5)(\alpha-1)$$

$$\Rightarrow 2\alpha^2 - 3\alpha - 9 = 2\alpha^2 + 2\alpha - 5 \Rightarrow -6\alpha = 4 \Rightarrow \alpha = -\frac{2}{3}$$

پس مختصات نقطه A برابر است با:

$$A\left(-\frac{2}{3}, -\frac{1}{3}\right) \rightarrow x_A + y_A = -1$$

راه حل دوم: از آنجا که MA و NA در یک راستا قرار دارند، نقاط M, A, N روی یک خط قرار دارند که معادله این خط برابر است با:

$$m_{MN} = \frac{-4-(-2)}{3-1} = -1$$

$$MN: y - (-2) = -1(x-1) \Rightarrow y = -x-1$$

نقطه A نیز روی این خط قرار دارد، بنابراین: $y_A = -x_A - 1$ در نتیجه:

$$y_A + x_A = -1 \text{ پس مجموع طول و عرض نقطه } A \text{ برابر با } -1 \text{ است و}$$

نیازی نیست مختصات نقطه را به دست آوریم.

(ریاضی ۲، هنرسه تلمیلی و پیر، صفحه‌های ۱ تا ۳)

(کتاب آبی)

۲۴- گزینه «۲»

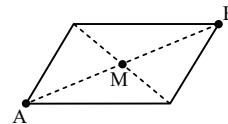
قطرهای لوزی بر هم عمودند و تقاطع قطرها مرکز تقارن لوزی است، لذا داریم:

۲۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

مختصات نقطه A در هیچ یک از معادلات داده شده صدق نمی‌کند. بنابراین A روبروی این دو خط است. کافی است محل برخورد دو خط را به دست آوریم. فرض کنیم دو خط همدیگر را در نقطه B قطع کنند.

$$\begin{cases} 2y - 3x = 11 \\ 3y + 4x = 8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -6y + 9x = -33 \\ 6y + 4x = 16 \end{cases} \Rightarrow 13x = -17$$

$$\Rightarrow x = -1 \Rightarrow y = 4 \Rightarrow B(-1, 4)$$

مختصات وسط پاره‌خط AB یعنی نقطه M را به دست می‌آوریم.

$$M\left(\frac{-1+7}{2}, \frac{4+6}{2}\right) \Rightarrow M(3, 5)$$

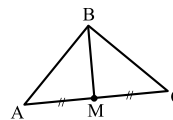
(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و پیر، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۲۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

شکل فرضی زیر را در نظر بگیرید.

نقطه M وسط پاره‌خط AC است، بنابراین:

$$A(5, -1), C(1, 7)$$

$$M\left(\frac{x_A + x_C}{2}, \frac{y_A + y_C}{2}\right) = \left(\frac{5+1}{2}, \frac{-1+7}{2}\right) = (3, 3)$$

معادله خط BM برابر است با:

$$B(-1, 0), M(3, 3)$$

$$BM: y - 0 = \frac{3-0}{3-(-1)}(x - (-1)) \Rightarrow y = \frac{3}{4}x + \frac{3}{4}$$

$$\Rightarrow 3x - 4y + 3 = 0$$

فاصله مبدأ مختصات از این خط برابر است با:

$$BM = \frac{|0 - 0 + 3|}{\sqrt{3^2 + (-4)^2}} = \frac{3}{5} = 0.6$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و پیر، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۲۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

دو خط موازی‌اند. فاصله بین دو خط موازی $ax + by + c = 0$

$$\text{و } ax + by + c' = 0 \text{ از فرمول } d = \frac{|c - c'|}{\sqrt{a^2 + b^2}} \text{ به دست می‌آید.}$$

ابتدا دو معادله را به شکل گسترده می‌نویسیم:

$$y - x\sqrt{3} - 2 = 0$$

$$\sqrt{3}y - 3x + 6 = 0 \xrightarrow{+\sqrt{3}} y - x\sqrt{3} + \frac{6}{\sqrt{3}} = 0$$

$$\Rightarrow y - x\sqrt{3} + 2\sqrt{3} = 0$$

$$\Rightarrow d = \frac{|2\sqrt{3} + 2|}{\sqrt{1+3}} = \frac{2\sqrt{3} + 2}{2} = \sqrt{3} + 1$$

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و پیر، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

معادله خط d را به دست می‌آوریم. خط d با AB موازی است و فاصله

این دو خط موازی برابر با ضلع مربع ABCD است، بنابراین:

$$AB \text{ معادله‌ی } y - 0 = \frac{1-0}{0-(-1)}(x - (-1)) \Rightarrow y = x + 1$$

$$\Rightarrow d \text{ معادله‌ی خط } y = x + h$$

فاصله دو خط موازی d و AB برابر با ضلع مربع ABCD است، که

برابر است با: $AB = \sqrt{1^2 + 1^2} = \sqrt{2}$ ، همچنین با استفاده از فرمول فاصله

دو خط موازی داریم:

$$\begin{cases} AB: y - x - 1 = 0 \\ d: y - x - h = 0 \end{cases}$$

$$d = \frac{|c - c'|}{\sqrt{a^2 + b^2}} \Rightarrow \sqrt{2} = \frac{|-1 - (-h)|}{\sqrt{1^2 + (-1)^2}} \Rightarrow \sqrt{2} = \frac{|h - 1|}{\sqrt{2}}$$

$$\Rightarrow |h - 1| = 2 \Rightarrow \begin{cases} h - 1 = 2 \Rightarrow h = 3 \\ h - 1 = -2 \Rightarrow h = -1 \end{cases}$$

با توجه به نمودار، عرض از مبدأ خط d مثبت است، پس $h = 3$ قابل

قبول است، بنابراین: $d: y = x + 3$

به ازای $x = -2$ داریم: $y = -2 + 3 = 1$ ، بنابراین نقطه گزینه (۳) روی

خط d قرار دارد.

(ریاضی ۲، هنرسه تملیلی و پیر، صفحه‌های ۸ تا ۱۰)

زیست‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه «۴»

(امیرمسین برهانی)

برجستگی‌های چهارگانه بخشی از مغز میانی هستند که در قسمت پایینی بطن سوم قرار دارند. مغز میانی در شنوایی، بینایی و حرکت نقش دارد. بنابراین از گیرنده‌های حسی گوش‌ها، پیام عصبی دریافت می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مخچه و مخ از دو نیمکره تشکیل شده‌اند. مخ، محل یادگیری، تفکر و عملکرد هوشمندانه است و برای مخچه صادق نیست.

(۲) مخچه، مرکز تنظیم وضعیت بدن و حفظ تعادل است اما تماس مستقیم با لوب پیشانی (بزرگ‌ترین لوب مخ) ندارد.

(۳) هیپوکامپ و قشر مخ در یادگیری نقش دارند. هیپوکامپ خاکستری و چین‌خورده نیست. این ویژگی مربوط به قشر مخ است.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۳۲- گزینه «۳»

(سعید فتحی‌پور)

موارد «الف»، «ب» و «ج» عبارت را به درستی کامل می‌کنند. همه حرکات ارادی ماهیچه‌های بدن توسط بخش پیکری دستگاه عصبی محیطی انجام می‌شوند. بیشتر حرکات غیرارادی ماهیچه‌های بدن توسط بخش خودمختار دستگاه عصبی انجام می‌شود. بخش پیکری می‌تواند در مواردی اعمال غیرارادی را هم انجام دهد (انعکاس عقب کشیدن دست). بخش پیکری برخلاف بخش خودمختار در تنظیم فعالیت غدد نقش ندارد.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۳۳- گزینه «۳»

(امد رضا فرح‌بخش)

پرده‌ای از پرده‌های منژ که تعداد زیادی ساختار رشته‌مانند دارد، پرده میانی است. همه پرده‌های منژ از جنس بافت پیوندی هستند؛ پس شامل انواعی از یاخته‌ها، رشته‌های پروتئینی و ماده زمینه‌ای هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پرده‌ای از پرده‌های منژ که ساختار رشته‌مانند ندارد، شامل پرده خارجی و پرده داخلی است که پرده داخلی با ماده سفید نخاع ارتباط دارد.

(۲) خارجی‌ترین پرده منژ، بیش‌ترین ضخامت را در بین این پرده‌ها دارد.

(۴) پرده درونی از سمت خارج خود با مایع مغزی-نخاعی در تماس است و

پرده بیرونی از سمت داخل خود با مایع مغزی-نخاعی در ارتباط است.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه ۹)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه ۱۵)

۳۴- گزینه «۴»

(شاهین رضیان)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست- بطن چهارم در جلو به وسیله پل مغزی و بصل‌النخاع و در عقب توسط مخچه محدود می‌شود. فقط بصل‌النخاع مرکز انعکاس‌هایی مانند عطسه و سرفه است.

(۲) نادرست- محل یادگیری در مغز انسان قشر مخ و هیپوکامپ هستند. از این میان، فقط قشر مخ است که علاوه بر یادگیری، در تفکر و عملکرد هوشمندانه نیز نقش دارند.

(۳) نادرست- مرکز اصلی تنفس بصل‌النخاع است و مراکز بالاتر از آن مثل پل مغزی در تنظیم فشارخون نقش اصلی را ندارد.

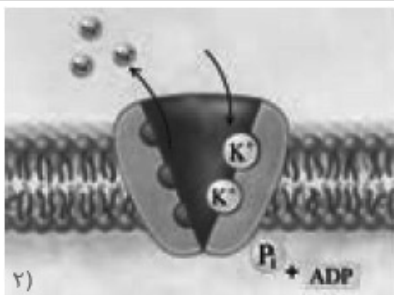
(۴) درست- مغز میانی در بالای پل مغزی قرار دارد و یاخته‌های عصبی آن، در فعالیت‌های مختلف از جمله شنوایی، بینایی و حرکت نقش دارند. پس در فعالیت‌های ماهیچه‌های اسکلتی نیز می‌توانند ایفای نقش کنند؛ چون مغز میانی در تنظیم فعالیت‌های حرکتی نقش دارد.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۳۵- گزینه «۴»

(شهریار صالحی)

همه موارد سؤال غلط هستند.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۳ و ۵)

(امیررضا فرح‌بفش)

۳۷- گزینه «۱»

بررسی همه گزینه‌ها:

(۱) در عقب تالاموس‌ها، بطن سوم قابل مشاهده است که اپی‌فیز در مجاورت

بطن سوم مغزی قرار دارد. (مطرح شده در کنکور ۱۴۰۰)

(۲) با برش در کره‌ینه مخچه درخت زندگی و بطن چهارم را می‌بینیم که فقط درخت زندگی بخشی از مخچه است.

(۳) در عقب اپی‌فیز برجستگی‌های چهارگانه قرار دارند که دوتای بالایی اندازه بزرگ‌تری دارند و بخشی از مغز میانی هستند.

(۴) با برش طولی به کمک چاقوی جراحی در رابط سه گوش، در زیر آن، تالاموس‌ها را می‌بینیم. دو تالاموس با یک رابط به هم متصل‌اند و با کمترین فشار از هم جدا می‌شوند و نیازی به استفاده از چاقو نیست.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۹، ۱۰، ۱۴ و ۱۵)

(سعید فتمی‌پور)

۳۸- گزینه «۳»

پس از گذشت ۱۰۰ روز از آخرین مصرف، لوب پس‌سری نسبت به لوب پیشانی بهبود بیشتری می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لب پس‌سری و پیشانی هر دو با دو لب آهیانه و گیجگاهی مرز مشترک دارند، لوب پس‌سری بهبود بیشتری می‌یابد.

(۲) با ادامه مصرف، دوپامین کمتری از سامانه کناره‌ای آزاد می‌شود.

بررسی موارد:

(الف) قشر مخ و سامانه کناره‌ای در حافظه مؤثراند؛ ولی این مورد فقط مربوط به سامانه کناره‌ای است.

(ب) بصل‌النخاع و هیپوتالاموس در تنظیم فشارخون مؤثراند ولی فقط هیپوتالاموس خواب را تنظیم و با سامانه کناره‌ای ارتباط دارد.

(ج) جسم یاخته‌ای در نورون حسی دارای هدایت جهشی نیست. دقت کنید طبق شکل ۱۰ صفحه ۷، بعضی میتوکندری‌ها نزدیک پایانه آکسونی‌اند.

(د) دندریت و آکسون نورون حرکتی منشعب می‌شود. دقت کنید فقط آکسون نورون حرکتی با یاخته غیرعصبی سیناپس برقرار می‌کند.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۳، ۷ و ۱۰ تا ۱۳)

(امیرسین برهانی)

۳۶- گزینه «۳»

با توجه به شکل کتاب درسی، دریچه کانال دریچه‌دار سدیمی به طرف خارج یاخته باز می‌شود.

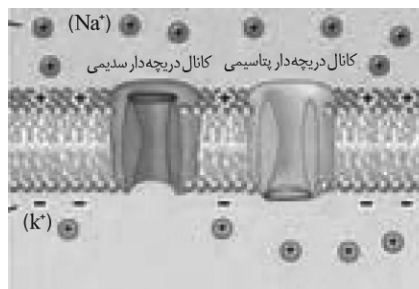
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ورود سدیم توسط کانال‌های نشتی سدیم در همه مراحل دیده می‌شود.

(۲) با توجه به شکل کتاب، با قرارگیری پتاسیم در جایگاه خود، ATP مصرف شده و به دنبال آن فسفات داخل یاخته افزایش می‌یابد.

(۴) پس از پایان پتانسیل عمل، پمپ سدیم-پتاسیم فعالیت حداکثری خود را دارد. در این هنگام، ورود پتاسیم توسط پمپ و خروج پتاسیم توسط

کانال نشتی پتاسیم صورت می‌گیرد.

ج) هسته این یاخته‌ها همانند یاخته چربی در مجاورت غشای یاخته‌ای قرار دارد.

د) یاخته‌های زنده هسته‌دار دارای دنا هستند که اطلاعات وراثتی را ذخیره می‌کنند اما دقت کنید یاخته‌های پشتیبان جسم یاخته‌ای ندارند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱ تا ۶)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۱۰، ۱۲، ۱۵ و ۱۶)

۴۱- گزینه «۳»

(شاهین رضیان)

حافظه افرادی که هیپوکامپ آنان آسیب دیده یا با جراحی برداشته شده است، دچار اختلال می‌شود. البته آن‌ها برای به یاد آوردن خاطرات مربوط به قبل از آسیب‌دیدگی مشکل چندانی ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) با آسیب دیدن رابط‌های بین دو نیمکره (مثل پینه‌ای و سه گوش)، سرعت انتقال اطلاعات بین نیمکره‌ها (مثلاً لوب‌های آهیانه دو نیمکره) کاهش می‌یابد. (قابل انتظار است.)

۲) مغز میانی بالاترین بخش ساقه مغز است. برجستگی‌های چهارگانه جزئی از مغز میانی هستند، پس در صورت آسیب جدی به این بخش ممکن است در عملکرد برجستگی‌های چهارگانه نیز اختلال ایجاد شود. (قابل انتظار است.)

۴) ساختارهایی که دقیقاً در زیر رابط سه گوش قرار دارند، تالاموس‌ها هستند و آسیب به آن‌ها موجب اختلال در ترشح هورمون ضد ادراری نمی‌شود. ترشح این هورمون توسط مرکز تشنگی در هیپوتالاموس تحریک می‌شود.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۴)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه ۷۵)

۴۲- گزینه «۲»

(امیرحسین برهانی)

سیناپس بین نورون حسی و نورون‌های رابط و سیناپس بین نورون‌های رابط و نورون‌های حرکتی در نخاع (دستگاه عصبی مرکزی) تشکیل می‌شود. همه سیناپس‌های ذکر شده از نوع فعال هستند (سه سیناپس از نوع تحریکی و یک سیناپس از نوع مهارتی) و یاخته پیش‌سیناپسی برای آزادسازی ناقل‌ها، انرژی زیستی مصرف می‌کند.

۴) مواد اعتیادآور بر بخش‌هایی از قشر مخ نیز تاثیر می‌گذارند و توانایی قضاوت، تصمیم‌گیری و خودکنترلی فرد را کاهش می‌دهند.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۰، ۱۲ و ۱۳)

۳۹- گزینه «۴»

(امیررضا فرح‌بخش)

منظور صورت سوال یاخته‌های پشتیبان است که در حفظ هم‌ایستایی مایع اطراف یاخته‌های عصبی نقش دارند. دو گروه از یاخته‌ها در ارتباط با یاخته عصبی حرکتی موجود در ریشه شکمی نخاعی هستند: ۱- یاخته عصبی رابط ۲- یاخته‌های پشتیبان؛ که یاخته‌های پشتیبان توانایی تغییر در اختلاف پتانسیل دو سوی غشای خود را ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) یاخته‌های پشتیبان فاقد جسم یاخته‌ای می‌باشند.

۲) با توجه به شکل یاخته عصبی حسی صفحه ۳ زیست‌شناسی ۲، بین دو یاخته پشتیبان سازنده غلاف میلین، به جای گره رانویه، جسم یاخته‌ای نوروں می‌تواند قرار گیرد.

۳) دقت کنید پیام در طول آسه (رشته‌ای که پیام را از جسم یاخته‌ای تا انتهای خود هدایت می‌کند) هدایت می‌شود و منتقل نمی‌شود.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۲، ۳، ۶، ۱۵ و ۱۶)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه ۱۰)

۴۰- گزینه «۱»

(امیرحسین برهانی)

تنها عبارت «ج» درست است.

بررسی همه موارد:

الف) نوار مغزی، جریان الکتریکی ثبت شده توسط یاخته‌های عصبی (نورون‌های) مغز است نه یاخته‌های پشتیبان.

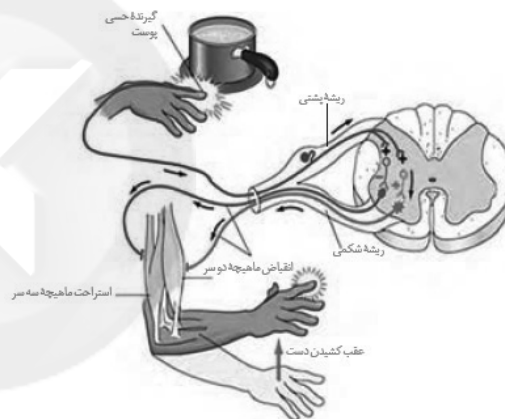
ب) با تخریب غلاف میلین، هدایت به صورت نقطه به نقطه انجام می‌شود بنابراین در بخش‌های بیشتری از نورون، پمپ‌های سدیم-پتاسیم فعالیت می‌کنند و به دنبال آن مصرف ATP افزایش می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نورون رابط، نورونی بدون میلین با دندریت و آکسون کوچک است که در تمامی سیناپس‌های موجود در دستگاه عصبی مرکزی مربوط به این انعکاس شرکت می‌کند، از آنجایی که تمامی این سیناپس‌ها از نوع فعال است پس نفوذپذیری یاخته پس سیناپسی تغییر می‌کند.

(۳) در سیناپس‌های مهاری و تحریکی، پتانسیل یاخته پس سیناپسی تغییر می‌کند، در سیناپس مهاری، ناقل مهاری ترشح می‌شود.

(۴) سیناپس بین نورون حرکتی و ماهیچه سه سر بازو از نوع غیرفعال است و هیچ‌گونه ناقل عصبی از نورون حرکتی آزاد نمی‌شود.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۳، ۷ تا ۹ و ۱۶)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه ۱۴)

۴۳- گزینه «۳»

(سعیر فتی‌پور)

عوامل حفاظتی از مغز و نخاع شامل استخوان‌های جمجمه و ستون مهره (پیوندی)، پرده مننژ (پیوندی)، سد خونی مغزی و خونی نخاعی (این سد همان مویرگ‌های پیوسته است پس نوعی بافت پوششی است) و مایع مغزی نخاعی که توسط شبکه مویرگی در بطن‌های جانبی ۱ و ۲ تولید می‌شود (پوششی)، هر بافت پیوندی از انواع یاخته‌ها، رشته‌های پروتئینی و ماده زمینه‌ای تشکیل شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استخوان‌ها با مغز و نخاع تماس ندارند.

(۲) مایع مغزی نخاعی در کنترل تبادل مواد نقش ندارد.

(۴) مویرگ‌های پیوسته نقش ضربه‌گیری ندارند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۹ تا ۱۴)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۱۵ و ۵۷)

۴۴- گزینه «۲»

(امیرحسین برهانی)

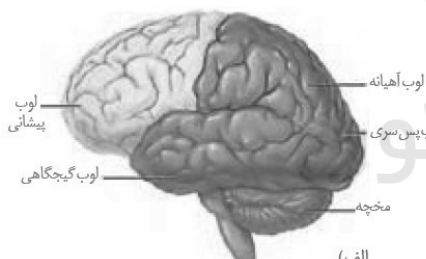
لوب گیجگاهی در نزدیکی اسبک مغز (هیپوکامپ) قرار دارد و با سه لوب دیگر (آهیانه، پس‌سری و پیشانی) دارای مرز مشترک است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

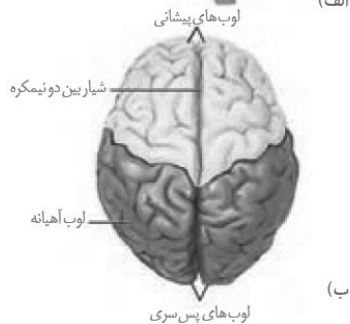
(۱) لوب پس‌سری کوچک‌ترین لوب محسوب می‌شود و با دو لوب دیگر (آهیانه و گیجگاهی) دارای مرز مشترک است.

(۳) لوب پیشانی مجاور پیازهای بویایی قرار دارد و با دو لوب دیگر (آهیانه و گیجگاهی) دارای مرز مشترک است.

(۴) لوب گیجگاهی در نمای سطح بالایی مشاهده نمی‌شود و با سه لوب دیگر (آهیانه، پس‌سری و پیشانی) دارای مرز مشترک است.

(الف)

(ب)

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۴۵- گزینه «۳»

(امیرمسین پرهانی)

موارد «الف»، «ب» و «د» نادرست هستند.

بررسی همه موارد:

الف) با توجه به شکل اول فصل، در نوار مغزی، چند نمودار با الگوهای متفاوت نسبت به هم ثبت می‌شود و نسبت به نوار قلبی نامنظم‌تر و پیچیده‌تر است.

ب) با توجه به شکل، الکترودها توسط پوشش کلاه مانندی به سر فرد متصل شده‌اند و مستقیماً روی سر قرار نگرفته‌اند.

ج) در بیماری ام. اس (مالتیپل اسکلروزیس) یاخسته‌های پشتیبانی که در سیستم عصبی مرکزی میلین می‌سازند، از بین می‌روند. بنابراین سرعت هدایت پیام عصبی کمتر می‌شود. در اعتیاد به الکل نیز، فعالیت مغز فرد کند می‌شود بنابراین در هر دو حالت فعالیت جریان الکتریکی در مغز می‌تواند دچار کاهش شود.

د) بافت عصبی از یاخسته‌های عصبی (نورون‌ها) و یاخسته‌های پشتیبان تشکیل شده است. دقت کنید هر دو نوع یاخسته برای حفظ هم‌ایستایی دارای پروتئین انتقالی هستند اما در تشکیل نوار مغزی تنها یاخسته‌های عصبی (نورون‌های) مغز نقش دارند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱، ۲، ۶ و ۱۳)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴ و ۵۴)

۴۶- گزینه «۳»

(امیررضا فرحباش)

بخش آسیمیک (سمپاتیک) بر فعالیت ماهیچه قلبی که یاخسته‌های آن بیشتر تک‌هسته‌ای و بعضی دو هسته‌ای هستند، اثر می‌گذارد و بخش پیکری بر فعالیت ماهیچه اسکلتی که چند هسته‌ای است اثر می‌گذارد.

* دقت شود بخشی سمپاتیک به‌طور غیرمستقیم و از طریق هدایت جریان خون به سمت ماهیچه‌های اسکلتی بر روی فعالیت این یاخسته‌ها نیز اثرگذار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ماهیچه سه سر بازو نوعی ماهیچه اسکلتی است و بخش سمپاتیک به آن پیام عصبی ارسال نمی‌کند.

۲) بخش پیکری با عمل انعکاس در راه‌اندازی حرکات غیرارادی نقش دارد.

۴) بخش سمپاتیک جریان خون به سوی قلب و ماهیچه اسکلتی را هدایت می‌کند و بخش پیکری با اثر بر ماهیچه‌های اسکلتی دست و پا و شکم و دیافراگم (میان‌بند) می‌تواند باعث افزایش جریان خون سیاهرگ‌های بدن شده و خون را به سمت قلب حرکت دهد.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۱۵، ۵۱، ۵۸ و ۵۹)

۴۷- گزینه «۱»

(امیررضا فرحباش)

منظور صورت سوال، ملخ می‌باشد. جفت پاهای اول ملخ، دورترین آن‌ها از مخرج هستند که طبق شکل صفحه ۱۸، فعالیت آن‌ها توسط دومین گره نزدیک به مغز جانور تنظیم می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) گره‌هایی که در نیمه جلویی بدن قرار دارند، سه جفت پاهای جانور را عصبدهی می‌کنند.

۳) در حشرات یک طناب عصبی شکمی وجود دارد.

۴) رشته‌های عصبی که به جفت پاهای میانی ملخ عصبدهی می‌کنند، نسبت به رشته‌های عصب دهنده به شاخک‌ها، طولی‌تر هستند.

(ترکیبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه ۱۸)

(زیست‌شناسی ۱، صفحه‌های ۳۱، ۶۵ و ۶۶)

۴۸- گزینه «۲»

(امرداد/ فرح‌بخش)

بخش مشخص شده، اسبک مغز (هیپوکامپ) است. در صورت آسیب دیدن هیپوکامپ، فرد برای به یاد آوردن خاطرات گذشته مشکل چندانی ندارد، نه این‌که اصلاً مشکل ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هیپوکامپ در ایجاد حافظه کوتاه‌مدت و تبدیل آن به حافظه بلندمدت نقش دارد.

(۳) هیپوکامپ پایین‌ترین بخش سامانه کناره‌ای است که به‌طور مستقیم با پیاز بویایی ارتباط ندارد.

(۴) هیپوکامپ به تعداد دو عدد وجود دارد که همانند قشر مخ در یادگیری نقش دارد.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۴۹- گزینه «۴»

(امرداد/ فرح‌بخش)

بررسی همه موارد:

(الف) بخشی از یاخته عصبی که محل ساخت ناقل عصبی است، جسم یاخته‌ای است که فاقد غلاف میلین است. در بیماری مالتیپل اسکلروزیس، بخش‌های میلین‌دار آسیب می‌بینند. از آنجا که جسم یاخته‌ای فاقد غلاف میلین است پس در این بیماری آسیب نمی‌بیند.

(ب) دقت کنید که آسه رشته‌ای است که پیام عصبی را از جسم یاخته‌ای تا انتهای خود که پایانه آسه است، هدایت (نه منتقل) می‌کند در همه انواع یاخته‌های عصبی، یک آسه وجود دارد.

(ج) طبق شکل ۳ صفحه ۳، هم دارینه و هم آسه در محل اتصال به جسم یاخته‌ای قطورتر می‌شوند. یاخته عصبی موجود در ریشه پشتی نخاعی، یاخته عصبی حسی است که دارینه آن به‌طور کامل خارج از نخاع قرار دارد ولی بخشی از آسه آن درون نخاع قرار دارد.

(د) در رابط‌های سفید رنگ متصل‌کننده دو نیمکره مخ، از جمله رابط‌های پینه‌ای و سه گوش، رشته‌های عصبی (آسه یا دارینه بلند) وجود دارد. یاخته‌های عصبی که فقط در مغز و نخاع دیده می‌شوند، یاخته‌های عصبی رابط هستند که در این نوع یاخته‌ها، آسه در یک محل به جسم یاخته‌ای متصل است و دارینه‌ها در محل‌های متعدد به جسم یاخته‌ای متصل‌اند.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۲، ۳، ۴، ۶، ۷، ۱۰ و ۱۶)

۵۰- گزینه «۳»

(امرداد/ فرح‌بخش)

در بخش صعودی نمودار پتانسیل عمل، پمپ سدیم-پتاسیم، اختلاف غلظت یون‌های پتاسیم در دو سمت غشا را افزایش می‌دهد که فعالیت این پمپ با مصرف ATP است، تجزیه ATP توسط پمپ سدیم-پتاسیم و تولید ADP، در سمت داخل غشای یاخته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در بخش نزولی نمودار اختلاف پتانسیل عمل، کانال‌های نشتی و کانال‌های دریچه‌دار پتاسیمی، یون‌های پتاسیم را از یاخته خارج می‌کنند که فقط کانال دریچه‌دار پتاسیمی، دارای دریچه‌ای به سمت درون غشا می‌باشد.

(۲) در زمان پتانسیل آرامش، اختلاف پتانسیل دو سوی غشای یاخته عصبی در حدود ۷۰- میلی‌ولت است. در این زمان هم کانال‌های نشتی و هم پمپ سدیم-پتاسیم در عبور سدیم از غشای یاخته نقش دارند که پمپ سدیم-پتاسیم صرف می‌کند.

(۴) در قله نمودار پتانسیل عمل، کانال‌های دریچه‌دار سدیمی بسته می‌شوند. این کانال‌ها فقط در بخش صعودی نمودار پتانسیل عمل باعث کاهش اختلاف غلظت یون‌های سدیم بین دو سمت غشای یاخته می‌شوند.

(تنظیم عصبی) (زیست‌شناسی ۲، صفحه‌های ۳ تا ۵)

فیزیک (۲)

۵۱- گزینه «۲»

(په‌ریا علاقه‌مند)

تغییرات بار جسم ناشی از جذب 5×10^{13} الکترون به طریق زیر محاسبه می‌شود:

$$\Delta q = -ne \Rightarrow \Delta q = -5 \times 10^{13} \times 1.6 \times 10^{-19} = -8 \times 10^{-6} = -8 \mu\text{C}$$

$$\Rightarrow \Delta q = -8 \mu\text{C}$$

درصد تغییرات بار خالص جسم برابر است با:

$$\frac{\Delta q}{q_1} \times 100 = \frac{-8}{16} \times 100 = -50\%$$

بنابراین بار خالص جسم ۵۰ درصد کاهش می‌یابد.

(فیزیک ۲، الکتروستاتیک ساکن، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۲- گزینه «۳»

(عبدالرضا امینی نسب)

بار الکتریکی هسته، ناشی از پروتون‌های هسته است، بنابراین داریم:

$$q = ne = 92 \times 1.6 \times 10^{-19} = 1.472 \times 10^{-17} \text{C}$$

$$\frac{1 \text{C} = 10^6 \mu\text{C}}{\rightarrow q = 1.472 \times 10^{-11} \mu\text{C}}$$

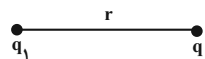
(فیزیک ۲، الکتروستاتیک ساکن، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۳- گزینه «۳»

(عبدالرضا امینی نسب)

روش اول: طبق رابطه قانون کولن ($F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2}$)، اندازه نیروی

بین دو بار الکتریکی با حاصل ضرب اندازه بارها نسبت مستقیم و با مربع فاصله آن‌ها از یکدیگر نسبت عکس دارد. بنابراین با دو برابر شدن هر یک از بارها، اندازه نیرو ۴ برابر می‌شود و از طرفی با $\frac{1}{3}$ شدن فاصله بین دو بار، اندازه نیرو ۹ برابر می‌شود؛ در نتیجه اندازه نیرو $4 \times 9 = 36$ برابر می‌شود. روش دوم: به کمک قانون کولن داریم:

$$F_1 = k \frac{|q_1||q_2|}{r^2}$$

$$\left(\frac{r'}{r}\right)$$

$$q'_1 = 2q_1 \quad q'_2 = 2q_2$$

$$F'_2 = k \frac{|q'_1||q'_2|}{r'^2} = k \frac{2|q_1| \times 2|q_2|}{\left(\frac{r}{3}\right)^2} = 36 \frac{k|q_1||q_2|}{r^2}$$

$$\frac{F'_2}{F_1} = 36$$

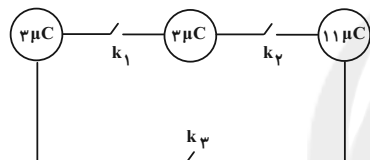
آن‌گاه نسبت نیروها برابر است با:

(فیزیک ۲، الکتروستاتیک ساکن، صفحه‌های ۵ و ۶)

۵۴- گزینه «۲»

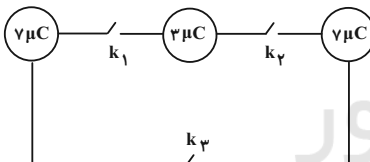
(عبدالرحمان فقه‌زاده)

وقتی کلید k_1 را می‌بندیم، اتصال دو کره مشابه برقرار می‌شود. بعد از باز کردن کلید k_1 ، بار هر یک از کره‌های مشابه مطابق شکل زیر است:

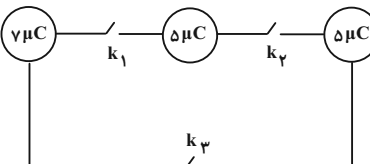
$$q'_1 = q'_2 = \frac{q_1 + q_2}{2} = \frac{8 + (-2)}{2} = 3 \mu\text{C}$$

حالا اگر کلید k_3 را بسته و باز کنیم، کره‌های مشابه (۱) و (۳) به هم متصل می‌شوند و بار آن‌ها بعد از باز کردن کلید k_3 مطابق شکل زیر است:

$$q''_1 = q''_3 = \frac{q'_1 + q'_3}{2} = \frac{3 + 11}{2} = 7 \mu\text{C}$$

حالا کلید k_2 را بسته و باز کنیم، کره‌های مشابه (۲) و (۳) به هم متصل می‌شوند و بار آن‌ها پس از باز کردن کلید k_2 به صورت زیر خواهد شد:

$$q'''_2 = q'''_3 = \frac{q'_2 + q'_3}{2} = \frac{3 + 7}{2}$$

$$q'''_2 = q'''_3 = 5 \mu\text{C}$$

(علیرضاگونه)

۵۶- گزینه «۱»

اگر دو کره رسانای مشابه **A** و **B** را با یکدیگر تماس دهیم، سپس جدا کنیم، بار الکتریکی آن‌ها با هم برابر می‌شود، از طرفی با استفاده از اصل پایستگی بار الکتریکی می‌توان به سادگی اثبات کرد که بار نهایی هر دو کره برابر با میانگین بارهای آن‌ها قبل از تماس با یکدیگر است. بنابراین:

$$q'_A = q'_B = \frac{q_A + q_B}{2} = \frac{+4 + 20}{2} = 12 \mu C$$

چون اندازه بار الکتریکی کره **A** از $4 \mu C$ به $12 \mu C$ و اندازه بار الکتریکی کره **B** از $20 \mu C$ به $12 \mu C$ رسیده است، می‌توان نتیجه گرفت که الکترون از کره **A** به کره **B** منتقل شده است. با توجه به رابطه $|\Delta q| = ne$ برای محاسبه تعداد الکترون‌های جابه‌جا شده داریم:

$$|\Delta q| = ne, \Delta q = q'_A - q_A$$

$$\Rightarrow 8 \times 10^{-6} = n \times 1.6 \times 10^{-19} \Rightarrow n = 5 \times 10^{13} \text{ الکترون}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۳ و ۴)

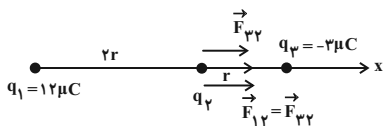
(علیرضاگونه)

۵۷- گزینه «۲»

با فرض $q_3 > 0$ ، نیروهای الکتریکی وارد بر بار q_2 از طرف دو بار q_1 و q_3 را می‌یابیم:

$$F_{12} = k \frac{|q_1| |q_2|}{r_{12}^2} = k \frac{12 |q_2|}{(2r)^2} = 3k \frac{|q_2|}{r^2}$$

$$F_{32} = k \frac{|q_3| |q_2|}{r_{32}^2} = k \frac{3 |q_2|}{r^2} = 3k \frac{|q_2|}{r^2}$$

بنابراین، $F_{12} = F_{32}$ است.بنابراین نیروی الکتریکی خالص وارد بر بار الکتریکی q_2 در حالت اول برابر

$$F = F_{32} + F_{12} = 2F_{32} \text{ است با:}$$

حال اگر بارهای الکتریکی q_1 و q_3 را به ترتیب به اندازه‌های r و $\frac{3}{4}r$ به

بار الکتریکی q_2 نزدیک کنیم، خواهیم داشت:

$$\frac{q_3''}{q_1''} = \frac{5}{7}$$

بنابراین:

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۳ و ۴)

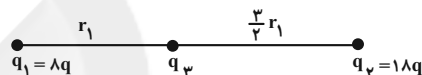
۵۵- گزینه «۴»

اگر بار q_3 در تعادل باشد:

$$\vec{F}_T(r) = 0 \Rightarrow |\vec{F}_{13}| = |\vec{F}_{23}|$$

$$\Rightarrow \frac{k |q_1| |q_3|}{r_1^2} = \frac{k |q_2| |q_3|}{r_2^2} \Rightarrow \frac{\lambda q}{r_1^2} = \frac{1\lambda q}{r_2^2} \Rightarrow \frac{4}{r_1^2} = \frac{9}{r_2^2}$$

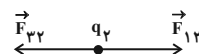
$$\xrightarrow{\text{جذر می‌گیریم}} \frac{2}{r_1} = \frac{3}{r_2} \Rightarrow r_2 = \frac{3}{2} r_1$$

حالا اگر بار q_2 در تعادل باشد:

$$\vec{F}_T(r) = 0 \Rightarrow |\vec{F}_{12}| = |\vec{F}_{32}|$$

$$\Rightarrow \frac{k |q_1| |q_2|}{(r_1 + \frac{3}{2} r_1)^2} = \frac{k |q_3| |q_2|}{(\frac{3}{2} r_1)^2} \Rightarrow \frac{\lambda q}{\frac{25}{4} r_1^2} = \frac{|q_2|}{\frac{9}{4} r_1^2}$$

$$\frac{\lambda q}{25} = \frac{|q_2|}{9} \Rightarrow |q_2| = \frac{9\lambda}{25} q$$

با توجه به این که q_3 باید q_2 را جذب کند، بنابراین ناهم‌نام هستند (یامی‌توان گفت چون بار q_2 خارج از فاصله بین دو بار q_1 و q_3 در حالتعادل قرار دارد، بنابراین بارهای q_1 و q_3 ناهم‌نامند و چون $q_1 > 0$ است، بار $q_3 < 0$ خواهد بود.) پس:

$$q_3 = -\frac{9\lambda}{25} q$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۵ و ۸)

(فرزاد عابدینی)

۵۹- گزینه «۳»

ماده D پایین تر از ماده C قرار دارد، در نتیجه الکترون خواهی بیشتری دارد. در صورت مالش ماده خنثی B با ماده خنثی D، به جای ماده خنثی C الکترون بیشتری بین آنها منتقل می شود. باقی عبارات صحیح هستند.

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه ۴)

(مهمربوار سورچی)

۶۰- گزینه «۱»

عبارت «الف» نادرست است. وقتی A و B یکدیگر را جذب می کنند، ممکن است یکی باردار و دیگری خنثی باشد.

عبارت «ب» نادرست است. اگر B باردار باشد، ممکن است A یا C یا هر دو خنثی باشند.

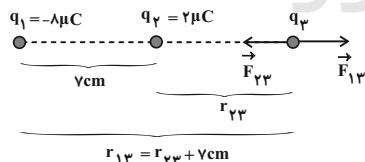
عبارت «پ» نادرست است. اگر B خنثی باشد، A و C قطعاً باردار هستند ولی در مورد نوع بار آنها نمی توان اظهار نظر کرد.

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه های ۲ تا ۳)

(مهمربوار سورچی)

۶۱- گزینه «۱»

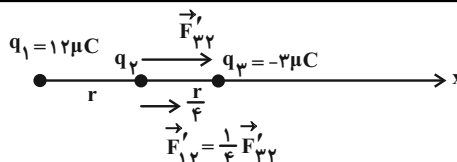
ابتدا صفر شدن نیروی خالص وارد بر q_3 را در نظر می گیریم. با توجه به این که q_1 و q_2 ناهم نام و $|q_1| > |q_2|$ است، بنابراین بار q_3 خارج فاصله بین دو بار و نزدیک به بار q_2 قرار می گیرد.

$$F_{13} = F_{23} \Rightarrow \frac{k |q_1| |q_3|}{(r_{23} + y)^2} = \frac{k |q_2| |q_3|}{r_{23}^2}$$

$$\Rightarrow \frac{r_{23} + y}{r_{23}} = \sqrt{\frac{|q_1|}{|q_2|}} = \sqrt{\frac{8}{2}} = 2 \Rightarrow r_{23} = y \text{ cm} \Rightarrow r_{13} = 14 \text{ cm}$$

سپس صفر شدن نیروی خالص وارد بر q_2 را در نظر می گیریم با توجه به این که q_2 وسط q_1 و q_3 است، باید بارهای q_1 و q_3 هم نام باشند، بنابراین $q_3 < 0$ است.

$$\frac{F'_{12}}{F'_{32}} = \frac{k \frac{|q_1| |q_2|}{r_{12}^2}}{k \frac{|q_3| |q_2|}{r_{32}^2}} = \frac{12}{\frac{1}{16} r^2} = \frac{1}{4} \Rightarrow F'_{12} = \frac{1}{4} F'_{32}$$

بنابراین نیروی الکتریکی خالص وارد بر بار الکتریکی q_2 در حالت دوم برابر است با:

$$F' = F'_{32} + F'_{12} = F'_{32} + \frac{1}{4} F'_{32} = \frac{5}{4} F'_{32}$$

و در نهایت می توان نوشت:

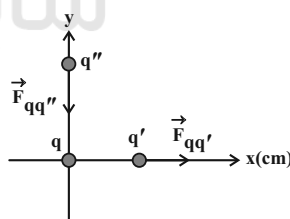
$$\frac{F'}{F} = \frac{\frac{5}{4} F'_{32}}{2 F_{32}} = \frac{5}{8} \times \frac{k \frac{|q_3| |q_2|}{r_{32}^2}}{k \frac{|q_3| |q_2|}{r_{32}^2}} = \frac{5}{8} \times \frac{\frac{1}{16} r^2}{\frac{1}{r^2}} = \frac{16 \times 5}{8} = 10$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه های ۵ تا ۸)

(فرزاد عابدینی)

۵۸- گزینه «۳»

مطابق شکل زیر با توجه به جهت نیروی وارد بر بار q' از طرف بار q ، علامت بار q مثبت است، بنابراین جهت نیروی وارد بر بار q'' از سوی بار q به سمت پایین است. (رد گزینه های «۱» و «۴»)

اکنون با استفاده از رابطه مقایسه ای، اندازه نیروی وارد بر بار q'' از سوی بار q را محاسبه می کنیم:

$$F = \frac{|q_1| |q_2|}{r^2} \Rightarrow \frac{F_{qq''}}{F_{qq'}} = \frac{q''}{q'} \times \frac{r'^2}{r^2} \quad q'' = -6 \mu\text{C}, q' = 12 \mu\text{C} \\ r' = 4 \text{ cm}, r = 6 \text{ cm}$$

$$\frac{F_{qq''}}{135} = \frac{6}{12} \times \left(\frac{4}{6}\right)^2 \Rightarrow F_{qq''} = 30 \text{ N} \Rightarrow \vec{F}_{qq''} = -30 \vec{j} \text{ (N)}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه های ۵ تا ۹)

(معمربوار سورچی)

«۳- گزینۀ ۳»

با توجه به این که گلوله (۲) در حال تعادل است، برآیند نیروهای وارد بر آن صفر است. بنابراین نیروی الکتریکی \vec{F}_{12} به سمت بالا بوده و از نظر مقدار با وزن گلوله (۲) برابر است.

$$F_{12} = mg \Rightarrow \frac{k |q_1| |q_2|}{r^2} = mg$$

$$\Rightarrow \frac{9 \times 10^9 \times \frac{2}{3} \times 10^{-6} \times \frac{2}{3} \times 10^{-6}}{(0.1)^2} = m \times 10$$

$$\Rightarrow m = 0.04 \text{ kg} = 40 \text{ g}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۹)

(معمربوار سورچی)

«۴- گزینۀ ۴»

$$|\Delta q| = ne \Rightarrow |(-2q) - (+q)| = ne$$

$$\Rightarrow 3q = 3 \times 10^{14} \times 1.6 \times 10^{-19}$$

$$\Rightarrow q = 16 \times 10^{-6} = 16 \mu\text{C}$$

بزرگی بار الکتریکی جدید ذره برابر با $|-2q|$ است، لذا داریم:

$$|-2q| = 2 \times 16 \mu\text{C} = 32 \mu\text{C}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۳ و ۴)

(معمربوار شریفی)

«۱- گزینۀ ۱»

بار الکتریکی خالص Mg^{2+} برابر با مجموع بار دو پروتون است. زیرا اتم Mg دو الکترون از دست داده است، پس بار الکتریکی خالص هر یون Mg^{2+} برابر با $q = 2 \times 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$ است. حال محاسبه می‌کنیم بار الکتریکی چه تعداد یون Mg^{2+} برابر $8 \mu\text{C}$ است:

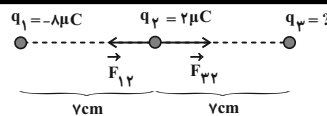
$$n = \frac{8 \times 10^{-6}}{2 \times 1.6 \times 10^{-19}} = 2.5 \times 10^{13} \text{ یون}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۳ و ۴)

(معمربوار شریفی)

«۱- گزینۀ ۱»

طبق قانون سوم نیوتون، اندازه نیرویی که دو بار به یکدیگر وارد می‌کنند با یکدیگر برابر است، لذا:

$$F_{32} = F_{12} \Rightarrow \frac{k |q_3| |q_2|}{r_{32}^2} = \frac{k |q_1| |q_2|}{r_{12}^2}$$

$$\xrightarrow{r_{12}=r_{32}} |q_3| = |q_1| = 8 \mu\text{C} \Rightarrow q_3 = -8 \mu\text{C}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۹)

(معمربوار سورچی)

«۲- گزینۀ ۲»

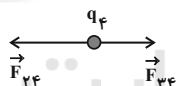
ابتدا برآیند نیروهای وارد بر بار q_4 را از طرف دو بار q_2 و q_3 به دست می‌آوریم:

$$F_{24} = \frac{k |q_2| |q_4|}{r_{24}^2}$$

$$\Rightarrow F_{24} = \frac{9 \times 10^9 \times 40 \times 10^{-6} \times 10 \times 10^{-6}}{(0.1)^2} = 360 \text{ N}$$

$$F_{34} = \frac{k |q_3| |q_4|}{r_{34}^2}$$

$$\Rightarrow F_{34} = \frac{9 \times 10^9 \times 20 \times 10^{-6} \times 10 \times 10^{-6}}{(0.1)^2} = 180 \text{ N}$$

$$\Rightarrow |\vec{F}|_{\text{افقی}} = |\vec{F}_{24} + \vec{F}_{34}| = F_{24} - F_{34} = 360 - 180 = 180 \text{ N}$$

با توجه به شکل درمی‌یابیم \vec{F}_{14} و \vec{F} افقی برهم عمودند. بنابراین بزرگی برآیند نیروهای وارد بر q_4 را به کمک رابطه فیثاغورث به دست می‌آوریم:

$$F_4 = \sqrt{F_{\text{افقی}}^2 + F_{14}^2} \Rightarrow 180 \sqrt{2} = \sqrt{180^2 + F_{14}^2} \Rightarrow F_{14} = 180 \text{ N}$$

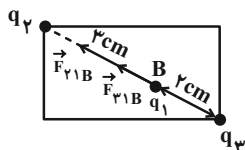
$$F_{14} = \frac{k |q_1| |q_4|}{r_{14}^2}$$

$$\Rightarrow 180 = \frac{9 \times 10^9 \times |q_1| \times 10 \times 10^{-6}}{(0.1)^2} \Rightarrow |q_1| = 20 \times 10^{-6} \text{ C} = 20 \mu\text{C}$$

(فیزیک ۲، الکتریسیته ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۹)

$$\Rightarrow \frac{F_{\psi 1B}}{F_{\psi 1A}} = \left(\frac{r_{\psi 1A}}{r_{\psi 1B}}\right)^2 \Rightarrow \frac{F_{\psi 1B}}{9} = \left(\frac{3}{\psi}\right)^2 \Rightarrow F_{\psi 1B} = 16N$$

$$F = k \frac{|q||q'|}{r^2}$$

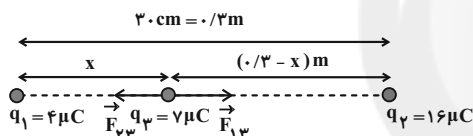
$$\Rightarrow \frac{F_{\psi 1B}}{F_{\psi 1A}} = \left(\frac{r_{\psi 1A}}{r_{\psi 1B}}\right)^2 \Rightarrow \frac{F_{\psi 1B}}{4} = \left(\frac{\psi}{3}\right)^2 \Rightarrow F_{\psi 1B} = 9N$$

$$F_{\text{برآیند}} = F_{\psi 1B} + F_{\psi 1A} = 16 + 9 = 25N$$

(فیزیک ۲، الکتروسیستة ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۹)

۶۹- گزینه «۳» (هیوا شریفی)

در ابتدا نقطه‌ای را که برآیند نیروهای وارد بر بار q_3 صفر می‌شود، مشخص می‌کنیم.

$$|\vec{F}_{13}| = |\vec{F}_{23}| \Rightarrow \frac{k|q_1||q_3|}{x^2} = \frac{k|q_2||q_3|}{(0.3-x)^2}$$

$$\Rightarrow \frac{4}{x^2} = \frac{16}{(0.3-x)^2} \Rightarrow \frac{1}{x} = \frac{2}{(0.3-x)}$$

$$2x = 0.3 - x \Rightarrow 3x = 0.3 \Rightarrow x = 0.1m = 10cm$$

پس بار q_3 باید نسبت به مکان اولیه خود $3cm$ به سمت راست جابه‌جا شود.

(فیزیک ۲، الکتروسیستة ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۹)

۷۰- گزینه «۴» (مهروی براتی)

بنابر قانون سوم نیوتون، دو نیروی $\vec{F}_{\psi 1}$ و $\vec{F}_{1\psi}$ ، نیروهای کنش و واکنش

هستند و بزرگی آن‌ها با هم همواره برابر بوده و نسبت $|\frac{\vec{F}_{1\psi}}{\vec{F}_{\psi 1}}|$ همواره برابر

با عدد یک خواهد بود.

(فیزیک ۲، الکتروسیستة ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۹)

$$|\vec{F}_{AB}| = |\vec{F}_{BA}| \Rightarrow \frac{|\vec{F}_{AB}|}{|\vec{F}_{BA}|} = 1$$

ولی طبق قانون دوم نیوتون، اندازه شتاب بارها با جرم آن‌ها رابطه عکس دارد:

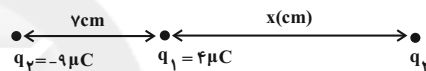
$$a = \frac{F}{m} \Rightarrow \frac{a_A}{a_B} = \frac{F_{BA}}{F_{AB}} \times \frac{m_B}{m_A} \xrightarrow{F_{AB}=F_{BA}} \frac{a_A}{a_B} = 1 \times 2 = 2$$

(فیزیک ۲، الکتروسیستة ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۶۷- گزینه «۱»

(مهروی شریفی)

چون دو بار q_1 و q_2 ناهم‌نام هستند، پس بار q_3 را باید روی خط واصل و خارج از فاصله دو بار و نزدیک به بار با اندازه کوچک‌تر یعنی q_1 قرار دهیم تا برآیند نیروهای وارد بر آن صفر شود.

$$|\vec{F}_{13}| = |\vec{F}_{23}| \Rightarrow \frac{k|q_1||q_3|}{r_{13}^2} = \frac{k|q_2||q_3|}{r_{23}^2}$$

$$\Rightarrow \frac{|q_1|}{r_{13}^2} = \frac{|q_2|}{r_{23}^2} \quad |q_1|=4\mu C, |q_2|=9\mu C$$

$$\Rightarrow \frac{4}{x^2} = \frac{9}{(x+7)^2} \Rightarrow \frac{2}{x} = \frac{3}{x+7}$$

$$\Rightarrow 2x + 14 = 3x \Rightarrow x = 14cm$$

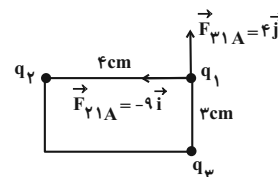
$$r_{23} = 7 + 14 = 21cm$$

(فیزیک ۲، الکتروسیستة ساکن، صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

۶۸- گزینه «۱»

(مهروی شریفی)

فاصله بار q_2 تا q_3 قطر مستطیل است و برابر با $\sqrt{4^2 + 3^2} = 5cm$ است. بنابراین فاصله q_2 تا نقطه B برابر با $3cm$ است.

با استفاده از رابطه مقایسه‌ای قانون دوم نیوتون داریم:

$$F = k \frac{|q||q'|}{r^2}$$

شیمی (۲)

۷۱- گزینه «۲»

(عباس هنریو)

با توجه به نمودار صفحه ۴ کتاب درسی، ترتیب میزان تولید یا مصرف نسبی برخی مواد به صورت «مواد معدنی < سوخت‌های فسیلی < فلزها» است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۷۲- گزینه «۲»

(منصور سلیمانی ملکان)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: پیشرفت صنایع الکترونیک مبتنی بر اجزایی است که از مواد نیمه رسانا ساخته می‌شوند.

گزینه «۳»: مهم‌ترین گام در علم شیمی یافتن روندها و الگوهای رفتار فیزیکی و شیمیایی عناصر است.

گزینه «۴»: مطابق قانون دوره‌ای عناصرها، خواص فیزیکی و شیمیایی عناصر به صورت دوره‌ای تکرار می‌شود.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۷۳- گزینه «۲»

(منصور سلیمانی ملکان)

با در نظر گرفتن دگر شکل گرافیت برای کربن، همگی (کم یا زیاد) رسانای جریان برق می‌باشند. کربن، سیلیسیم و ژرمانیم برای تشکیل پیوند الکترون به اشتراک می‌گذارند؛ در حالی که قلع و سرب الکترون از دست می‌دهند. کربن، سیلیسیم و ژرمانیم شکننده هستند؛ در حالی که قلع و سرب چکش‌خوارند. در بین عناصر گروه ۱۴ فقط کربن سطحی کدر دارد سایر عناصر جلای فلزی دارند.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۴- گزینه «۳»

(منصور سلیمانی ملکان)

واکنش‌پذیری نافلزات در یک دوره از چپ به راست افزایش می‌یابد. (گازهای نجیب را در نظر نمی‌گیرم). پس عنصر C واکنش‌پذیری بیشتری دارد.

(شیمی ۲، صفحه ۱۸)

۷۵- گزینه «۳»

(منصور سلیمانی ملکان)

- سومین عنصر دوره سوم: با آرایش لایه ظرفیت $3s^2 3p^1$ می‌باشد که فلز آلومینیم است و رسانای جریان برق بوده و در تشکیل پیوند می‌تواند سه الکترون از دست بدهد و کاتیون تولید کند یا آن‌ها را به اشتراک بگذارد.

- چهاردهمین عنصر دوره چهارم: آرایش لایه ظرفیت $4s^2 4p^2$ دارد این آرایش به ژرمانیم که یک شبه‌فلز است تعلق دارد. این عنصر نیمه رسانا است؛ بنابراین می‌توان گفت رسانای جریان برق است و چون شبه‌فلز است، برای تشکیل پیوند فقط الکترون به اشتراک می‌گذارد.

- ششمین عنصر دوره دوم: دارای آرایش لایه ظرفیت $2s^2 2p^4$ می‌باشد؛ این عنصر یک نافلز است که رسانای جریان برق نیست و می‌تواند برای رسیدن به پایداری الکترون گرفته و آنیون تولید نماید.

- پنجمین عنصر گروه ۱۴: دارای آرایش الکترونی لایه ظرفیت $6s^2 6p^2$ می‌باشد، یک فلز است و خواص فلزات را دارد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۶ و ۲۹)

۷۶- گزینه «۴»

(منصور سلیمانی ملکان)

با توجه به نمودار A نافلز است چون هفتمین عنصر دوره سوم نافلز کلر می‌باشد و این عنصر در دمای محیط به شکل مولکول‌های دو اتمی در حالت گاز وجود دارد و در تشکیل پیوند می‌تواند هم الکترون بگیرد و هم از دست بدهد، پس عبارات (ب) و (پ) درست هستند. همچنین با داده‌های نمودار می‌توان دریافت عنصر B می‌تواند فلز و عنصر C می‌تواند شبه‌فلز و عنصر D می‌تواند نافلز کربن باشد. بنابراین عبارات (آ) و (ت) نیز می‌توانند درست باشند زیرا در گروه چهارده با آرایش لایه ظرفیت $ns^2 np^2$ هم فلز، هم نافلز و هم شبه‌فلز داریم.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۶ و ۲۹)

۷۷- گزینه «۲»

(یاسر علیشانی)

عبارت‌های (آ) و (ب) جمله داده شده را به درستی تکمیل می‌کند.

بررسی عبارت‌ها:

(آ) در دوره سوم کلر به صورت مولکول‌های دو اتمی (Cl_2) یافت می‌شود.

(ب) در دوره سوم به جز دو عنصر Na و Mg که به دسته s تعلق دارند، بقیه عناصر دوره همانند گروه چهاردهم به دسته p متعلق‌اند.

(پ) در دوره سوم و گروه چهاردهم؛ به عنوان مثال شبه‌فلز Si فقط توانایی به اشتراک گذاشتن الکترون دارد.

(ت) به‌طور کلی در یک دوره از چپ به راست با افزایش عدد اتمی شعاع اتمی کاهش و در یک گروه از بالا به پایین افزایش می‌یابد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۷۸- گزینه «۱»

(یاسر علیشانی)

با توجه به یون و آرایش آخرین زیرلایه داده شده:

A: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$ (فلز)C: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$ (فلز)B: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$ (شبه‌فلز)D: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$ (نافلز)

ردیف ۱: A و C چکش‌خوارند ولی B و D چکش‌خوار نیستند.

ردیف ۳: حالت فیزیکی B جامد است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۷۹- گزینه «۱»

(سیدرهم هاشمی‌دهکردی)

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: X با آرایش $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$ دارای عدد اتمی ۳۳ و

عنصر نافلزی مایع دوره چهارم جدول تناوبی، برم (Br_2) در دوره چهارم و

گروه ۱۷ با آرایش $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$ و عدد اتمی ۳۵ است، پس

اختلاف عدد اتمی آن دو عنصر برابر ۲ است.

گزینه «۳»: مجموع اعداد کوانتومی l و n تمامی الکترون‌های $4p^3$

برابر ۱۵ ($4 \times 3 + 3 \times 1 = 15$) است.

گزینه «۴»: X در سمت راست عنصر با عدد اتمی ۳۲ و دارای خصلت

نافلزی بیشتری است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۸۰- گزینه «۲»

(سیدرهم هاشمی‌دهکردی)

عبارت‌های اول و دوم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت سوم: X ، عنصر سیلیسیم و شبه‌فلز است. در حالی که M ، فلز واسطه است و خواص شیمیایی مشابهی ندارند.

عبارت چهارم: هر دو عنصر سیلیسیم و ژرمانیم شبه‌فلز هستند و در واکنش با دیگر اتم‌ها الکترون به اشتراک می‌گذارند.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۶ تا ۱۴)

۸۱- گزینه «۱»

(منصور سلیمانی‌ملکان)

- رسانایی الکتریکی: فیزیکی

- تعداد پیوندهای شیمیایی که هر عنصر تشکیل می‌دهد: شیمیایی

- شکل پذیری: فیزیکی

- رسانایی گرمایی: فیزیکی

- واکنش پذیری: شیمیایی

(شیمی ۲، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۸۲- گزینه «۱»

(منصور سلیمانی‌ملکان)

فلزات قلیایی به شدت با گاز کلر واکنش داده و نور و گرمای شدیدی تولید می‌کنند. اتم‌های سدیم در این گرمای زیاد نور زرد از خود نشر می‌کنند، در

حالی که اتم‌های لیتیم نور قرمز نشر می‌کنند. سدیم در دوره سوم و لیتیم در

دوره دوم قرار دارد، پس شعاع سدیم بزرگتر است.

(عباس هنرمو)

۸۴- گزینه «۲»

موارد (ب) و (پ) نادرست هستند.

مورد (ب): $3p^2$ مربوط به Si ۱۴ می باشد که یک شبه فلز است و نیمه رساناست.ولی $3s^2$ و $3p^1$ به ترتیب Mg و Al بوده که هر دو فلزند و رسانایی الکتریکی بالایی دارند.

مورد (پ): در یک گروه از بالا به پایین واکنش پذیری فلزات افزایش می یابد.

 $3s^1 > 3s^1$: واکنش پذیری

(شیمی ۲، صفحه های ۱۰ تا ۱۳)

(مرتضی حسن زاره)

۸۵- گزینه «۴»عناصر A ، D و E همگی فلز بوده و رسانای خوب گرما هستند. فلزها چکش خوار بوده و قابلیت مفتول شدن دارند.**بررسی گزینه های نادرست:**گزینه «۱»: لیتیم (Li) از گروه یک جدول تناوبی با از دست دادن یک الکترون به آرایش الکترونی هلیوم می رسد که فاقد آرایش هشت تایی است.

گزینه «۲»: بیشترین اختلاف شعاع اتمی در یک دوره، در بین عناصر گروه ۱ و ۱۸ دیده می شود.

گزینه «۳»: X در بین عناصر مشخص شده، بیشترین خاصیت نافلز را دارد.

(شیمی ۲، صفحه های ۲ و ۷ تا ۱۳)

(مهمرب عظیمیان زواره)

۸۶- گزینه «۴»اتم $117M$ (Cl) بیشترین شمار الکترون های با $l=1$ در بین این عناصر را دارد و شعاع اتمی آن از شعاع اتمی سایر این عناصر کمتر است.**بررسی گزینه های نادرست:**گزینه «۱»: علاوه بر اتم $11Na$ اتم $13Al$ نیز در بیرونی ترین زیرلایه اتم

خود یک الکترون دارد.

در یک دوره از چپ به راست، شعاع اتمی کاهش می یابد. چون گفته پیوند اشتراکی بدهد؛ پس نافلز را باید انتخاب کنیم که در گوشه سمت راست جدول قرار دارد؛ بنابراین فلوئور پاسخ این پرسش است.

این عنصر باید یک گاز بی اثر باشد. کوچک ترین گاز بی اثر، هلیوم با عدد اتمی ۲ می باشد. که عنصر بعد از آن در دوره بعد قرار داشته و شعاع آن بسیار بیشتر از هلیوم است.

(شیمی ۲، صفحه های ۱۰ تا ۱۳)

۸۳- گزینه «۴»

(منصور سلیمانی ملکان)

ابتدا با توجه به اطلاعات داده شده عدد اتمی این دو عنصر را تعیین می کنیم.

عنصر A رسانایی الکتریکی کمی دارد، پس شبه فلز است و مربوط به دسته p است، چون در بیرونی ترین زیرلایه خود ۲ الکترون دارد و هم دوره با یازدهمین عنصر دسته p است و یازدهمین عنصر دسته p آرایش $3p^5$ دارد.

پس بیرونی ترین زیرلایه عنصر A آرایش $3p^2$ دارد. بنابراین عدد اتمی این عنصر ۱۴ می شود.

عنصر B نیز یک عنصر از دسته p و گروه ۱۶ از دوره چهارم جدول تناوبی است؛ بنابراین اختلاف عدد اتمی دو عنصر A و B برابر با $(34-14)=20$ است.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه «۱»: فلز قلیایی خاکی مربوط به گروه دوم جدول تناوبی است، بنابراین اختلاف عدد اتمی عنصر B با فلز قلیایی خاکی دوره بعد، ۴ می باشد.

گزینه «۲»: عنصر هم گروه A که در دوره بعد قرار دارد ($32Ge$) است. برای تشکیل پیوند، الکترون به اشتراک می گذارد زیرا این عنصر نیز شبه فلز است.

گزینه «۳»: عناصر هم دوره عنصر A که عدد اتمی بزرگ تری دارند به جز گاز بی اثر و عنصر کلر با عدد اتمی ۱۷، جامد هستند.

(شیمی ۲، صفحه های ۷ تا ۱۳)

بررسی گزینه‌های درست:

گزینه «۱»: میزان تولید یا مصرف نسبی مواد معدنی از سوخت‌های فسیلی (نفت، گاز، زغال‌سنگ) بیشتر است.

گزینه «۲»: هر چه شدت نور یا آهنگ خروج گاز آزاد شده بیشتر باشد، واکنش شیمیایی سریع‌تر و شدیدتر بوده و واکنش‌دهنده فعالیت شیمیایی بیشتری دارد.

گزینه «۳»: در هر گروه از جدول دوره‌ای، از بالا به پایین شعاع اتمی افزایش می‌یابد.

$I_2 > Br_2 > Cl_2 > F_2$: واکنش‌پذیری و خصلت نافلزی

(شیمی ۲، صفحه‌های ۳، ۴، ۶، ۱۲ تا ۱۴)

۹۰- گزینه «۳» (یاسر عیثانی)

عنصر X همان K با آرایش الکترونی $[Ar]4s^1$ است که با تشکیل K^+ به آرایش گاز نجیب Ar می‌رسد.

بررسی همه عبارت‌ها:

(آ) در گروه فلزات قلیایی، از بالا به پایین واکنش‌پذیری (فعالیت شیمیایی) افزایش می‌یابد؛ بنابراین K در مقایسه با عناصر پایین‌تر هم‌گروه خود، فعالیت شیمیایی کمتری دارد.

(ب) بیرونی‌ترین الکترون مربوط به زیرلایه $4s$ است که $n+l=4$ دارد و با توجه به آرایش الکترونی $1s^2 / 2s^2 2p^6 / 3s^2 3p^2$ در Si ، این عنصر دارای ۴ زیرلایه پر شده از الکترون است.

(پ) به طور کلی در یک دوره با افزایش عدد اتمی، شعاع اتمی و خصلت فلزی کاهش می‌یابد.

(ت) عنصر X ، Y الکترون با $l=0$ دارد که با شمار عناصری که در دما و فشار اتاق به شکل مولکول‌های دو اتمی یافت می‌شوند برابر است.

Y مولکول دو اتمی جدول در دما و فشار اتاق

$H_2, N_2, O_2, F_2, Cl_2, Br_2, I_2$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۱۴)

گزینه «۲»: تفاوت شعاع اتمی $11A$ و $17M$ از تفاوت شعاع اتمی سایر این عناصر بیشتر است.

گزینه «۳»: علاوه بر اتم عنصر Si ۱۴ اتم عنصر Mg ۱۲ نیز در بیرونی‌ترین زیرلایه اتم خود ۲ الکترون دارد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۱۴)

۸۷- گزینه «۲»

(عباس هنریو)

موارد (ب) و (پ) به درستی عبارت را کامل می‌کند.

بررسی موارد نادرست:

(آ) در یک دوره از جدول دوره‌ای از چپ به راست خصلت نافلزی افزایش می‌یابد ولی واکنش‌پذیری به‌طور کلی ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد.

(ت) در یک دوره از جدول تناوبی با افزایش عدد اتمی، شعاع اتمی کاهش می‌یابد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۱۴)

۸۸- گزینه «۳»

(یاسر عیثانی)

بررسی نمودارها:

(آ) در یک دوره از چپ به راست شعاع اتمی کاهش می‌یابد.

(ب) در گروه هالوژن‌ها، از بالا به پایین واکنش‌پذیری کاهش می‌یابد.

(پ) در گروه فلزهای قلیایی، از بالا به پایین فعالیت شیمیایی زیاد می‌شود.

(ت): در یک دوره از چپ به راست واکنش‌پذیری فلزها کاهش و نافلزها افزایش می‌یابد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۷ تا ۱۴)

۸۹- گزینه «۲»

(مهمد عظیمیان زواره)

در عناصر دسته‌های s ، d و f عنصر شبه‌فلزی وجود ندارد. عناصر این دسته‌ها (به جز H و He) همگی فلزند.